

PRILOGA:

»PRILOGA 1 (jedro gradiva):

OSNUTEK ZAKONA
FAZA: JAVNA OBRAVNAVA, 29. 10. 2025
(Opozorilo: Vsebine v dokumentu se nanašajo na
besedilo osnutka zakona za javno obravnavo.)

(EVA 2025-2560-0039)

ZAKON

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O RUDARSTVU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o rudarstvu (ZRud-1), ki je bil sprejet leta 2010, je v zadnjih petnajstih letih doživel več sprememb in dopolnitev, vključno z novelami ZRud-1A do ZRud-1E ter spremembami z drugimi predpisi. Trenutno je veljaven Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo, 61/17 – GZ, 54/22, 78/23 – ZUNPEOVE in 81/24).

Na podlagi tega zakona so bili izdani podzakonski predpisi: Uredba o rudarski koncesnini in sredstvih za sanacijo (Uradni list RS, št. 91/11 in 57/13), Pravilnik o dražbi za izbiro nosilca rudarske pravice za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin (Uradni list RS, št. 32/17), Pravilnik o rudarski tehnični dokumentaciji (Uradni list RS, št. 32/17 in 58/17 – pop), Pravilnik o tehničnem soglasju (Uradni list RS, št. 1/18), Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin na površinskih kopih (Uradni list RS, št. 21/19), Pravilnik o klasifikaciji in kategorizaciji zalog in virov trdnih mineralnih surovin (Uradni list RS, št. 3/20). Za urejanje področja se uporabljajo tudi drugi predpisi¹ izdani na podlagi prehodnega zakona o rudarstvu.

Zakon o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID 19 (ZIUPGT, Uradni list RS, št. 112/21, 187/21 – ZIPRS2223 in 161/22 – ZT-1C uveljavljen 14. 7. 2021, je koncesionarjem omogočil 18 mesečno podaljšanje koncesijskih pogodb, Zakon o interventnih ukrepih za preprečitev škodljivih posledic pri podaljševanju rudarskih pravic in koncesij (ZIUPRPK, Uradni list RS, št. 63/23) uveljavljen 10. 6. 2023, pa še nadaljnje 30 mesečno podaljšanje rudarskih pravic – oba skupaj za 4 leta.

Vlada Republike Slovenije je na seji dne 18. 10. 2018 sprejela "Državno rudarsko strategijo - Gospodarjenje z mineralnimi surovinami", ki opredeljuje temeljne cilje ter ukrepe za usklajeno gospodarjenje z mineralnimi surovinami. Državna rudarska strategija je temeljni dokument, s katerim se določajo cilji, usmeritve in pogoji za usklajeno raziskovanje in izkoriščanje oz. gospodarjenje z mineralnimi surovinami v Republiki Sloveniji, ob upoštevanju posebnosti in razširjenosti posameznih mineralnih surovin v posameznih območjih in potreb trga po njihovem gospodarskem izkoriščanju. Osnovni cilj državne rudarske strategije je gospodarjenje, ki vodi k zagotavljanju mineralnih surovin ter ohranjanju dostopnosti naravnih virov sedanji in prihodnji generaciji po načelih trajnostnega razvoja. Strategija vsebuje smernice, ki lajšajo takšno oskrbo. Temeljno načelo trajnostnega razvoja pri gospodarjenju z mineralnimi surovinami je uravnoteženost med gospodarskimi, okoljevarstvenimi in družbenimi vidiki. Gospodarski vidik zajema racionalno gospodarjenje (raziskave, izkoriščanje, oskrba in sanacije) z namenom zagotavljanja družbi potrebnih mineralnih surovin, ob povečevanju dodane vrednosti, ter varovanje dostopa do mineralnih surovin. Okoljevarstveni vidik je zmanjšanje negativnih vplivov izkoriščanja na okolje.

Kljub vsej zakonodaji se v praksi še vedno pojavljajo številne systemske in izvedbene težave, ki zavirajo učinkovito upravljanje z mineralnimi surovinami in izvajanje rudarske politike v Republiki Sloveniji. Zakon o rudarstvu (ZRud-1), sprejet leta 2010, je bil večkrat noveliran (ZRud-1A do ZRud-1E), vendar se v praksi še vedno pojavljajo systemske in izvedbene težave. Postopki pridobivanja rudarskih pravic so dolgotrajni, zapleteni in nepregledni, kar povzroča negotovost za investitorje in

¹ Pregled relevantne zakonodaje je dostopen na povezavi: [Zakonodaja Ministrstva za naravne vire in prostor | GOV.SI](#).

ovira razvoj rudarskega sektorja. Pomanjkljiva koordinacija med organi, nejasna razmejitev pristojnosti ter odsotnost podzakonskih aktov za strokovne izpite dodatno otežujejo izvajanje zakona.

Izkušnje iz prakse so pokazale, da je obstoječi sistem pridobivanja in podaljševanja rudarskih pravic pogosto dolgotrajen, zapleten in nepregleden. Postopki odločanja o koncesijah za izkoriščanje mineralnih surovin so obremenjeni z administrativnimi ovirami, pomanjkanjem jasnih postopkovnih smernic ter nezadostno koordinacijo med pristojnimi organi. Posledično prihaja do zaostankov pri obravnavi vlog, kar povzroča negotovost za investitorje, zmanjšuje pravno predvidljivost in ovira razvoj sektorja.

Na sistem upravljanja z mineralnimi surovinami so vplivali tudi interventni predpisi, ki so začasno urejali posamezne vidike koncesijskega sistema, vendar niso odpravili temeljnih strukturnih pomanjkljivosti. Poleg tega je Računsko sodišče Republike Slovenije v okviru revizije smotrnosti upravljanja z mineralnimi surovinami, ki je še v teku, opozorilo na več ključnih pomanjkljivosti, med drugim na neustrezno dinamiko reševanja vlog, pomanjkljivo evidenco rudarskih podatkov ter nejasno razmejitev pristojnosti med državo in lokalnimi skupnostmi.

Poseben izziv predstavlja tudi področje strokovnih izpitov in reguliranih rudarskih storitev. Čeprav zakon predvideva obveznost opravljanja strokovnih izpitov, ustrezen podzakonski akt, ki bi določal vsebino, način in pogoje za njihovo izvajanje, še ni bil sprejet. Zaradi tega ni zagotovljen sistemski nadzor nad strokovnostjo izvajalcev rudarskih storitev, kar predstavlja tveganje za varnost, kakovost in učinkovitost izvajanja rudarskih del.

Ministrstvo za naravne vire in prostor je v luči potekajoče revizije Računskega sodišča in na podlagi analize stanja pripravilo predlog zakona, ki ne pomeni systemske prenove, temveč ciljno usmerjeno optimizacijo obstoječe zakonodaje. Predlagane spremembe so pretežno tehnične, usklajevalne in nomotehnične narave ter se nanašajo na odpravo neskladij, večjo jasnost posameznih določb, poenostavitev postopkov odločanja, ureditev sistema strokovnih izpitov ter boljšo povezavo rudarskih postopkov z dokumenti urejanja prostora.

Cilji zakona (učinkovito upravljanje z mineralnimi surovinami, pravna predvidljivost, strokovnost) niso bili v celoti doseženi. Zakonodajne spremembe sledijo ciljem večje pravne predvidljivosti, gospodarske učinkovitosti, trajnostnega upravljanja z naravnimi viri ter izpolnitvi nekaterih v postopku revizije Računskega sodišča podanih ugotovitev. Predlog zakona ne uvaja bistvenih novih pravic ali obveznosti, temveč poenostavlja obstoječe postopke in omogoča njihovo bolj pregledno, učinkovito in pravočasno izvajanje v praksi.

Ni neposrednih mednarodnih sporazumov, ki bi zahtevali spremembe zakona. Prav tako ni znanih odločb Ustavnega sodišča RS, ki bi neposredno obravnavale področje rudarstva v kontekstu ZRud-1 in bi narekovale spremembe in dopolnitve ZRud-1F in ni znanih odločb Sodišča EU, ki bi neposredno obravnavale področje rudarstva v Sloveniji in narekovale spremembe in dopolnitve ZRud-1.

Razlogi za spremembo veljavnega predpisa so uskladitev z ugotovitvami Računskega sodišča, poenostavitev postopkov, prenos pristojnosti na IZS za strokovne izpite in kvalifikacije, večja pravna predvidljivost in učinkovitost, odprava administrativnih ovir in pravnih praznin.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilji predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o rudarstvu (ZRud-1F) so:

- Poenostavitev in pospešitev upravnih postopkov za pridobivanje, podaljšanje in prenos rudarskih pravic, s čimer se zmanjšujejo administrativne ovire in povečuje pravna predvidljivost.
- Prenos pristojnosti odločanja o rudarskih pravicah z Vlade Republike Slovenije na ministrstvo, pristojno za rudarstvo, kar omogoča večjo operativnost in strokovno usmerjeno odločanje.
- Vzpostavitev sistema strokovnih izpitov pri Inženirski zbornici Slovenije (IZS), ki ima javno pooblastilo, kar zagotavlja večjo strokovnost, preglednost in neodvisnost pri preverjanju usposobljenosti izvajalcev rudarskih storitev.
- Uskladitev zakonskih določb z državno rudarsko strategijo, kar omogoča boljše strateško načrtovanje in izvajanje rudarske politike.

- Izpolnitev priporočil Računskega sodišča RS, ki se nanašajo na učinkovitost upravljanja z mineralnimi surovinami, vključno z evidencami, postopki odločanja in nadzorom.

2.2 Načela

Predlog zakona temelji na naslednjih načelih:

- Načelo zakonitosti: Vsa dejanja državnih organov morajo temeljiti na zakonu ali zakonitem predpisu, skladno s četrtem odstavkom 153. člena Ustave RS.
- Načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti: Upravljanje z mineralnimi surovinami mora biti usmerjeno v racionalno rabo virov, učinkovito izvajanje postopkov in doseganje strateških ciljev.
- Načelo strokovnosti in nepristranskosti: Izvajanje strokovnih izpitov se prenaša na neodvisno in strokovno usposobljeno institucijo (IZS), kar zagotavlja objektivno preverjanje znanja in kompetenc.
- Načelo preglednosti in pravne varnosti: Zakon poenostavlja postopke, jasno določa pogoje in pristojnosti ter zmanjšuje tveganje za upravne spore in molk organa.
- Načelo trajnostnega razvoja: Vse rešitve sledijo ciljem trajnostnega upravljanja z naravnimi viri, varstva okolja in prostorskega usklajevanja.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

- Prenos odločanja o rudarskih pravicah z Vlade RS na ministrstvo

1. člen: sprememba 8. člena ZRud-1 – odločanje o rudarski pravici preneseno na ministrstvo.
26. člen: prehodne določbe – potrjuje, da je ministrstvo pristojno za izdajo koncesijskega akta tudi za postopke, začete pred uveljavitvijo zakona.

- Možnost samodejnega podaljšanja rudarskih pravic

9. člen: novi 50. člen – določa pogoje za podaljšanje rudarske pravice in možnost samodejnega podaljšanja, če ministrstvo ne izda odločbe v 60 dneh.
26. člen, odst. 4: določa, da rudarska pravica ostane v veljavi do pravnomočne odločitve, če je vloga pravočasno vložena.

- Možnost povečanja količin znotraj obstoječega pridobivalnega prostora

10. člen: novi 50.a člen – sistematično ureja pogoje za povečanje količin mineralne surovine znotraj obstoječega pridobivalnega prostora.
13. člen: sprememba 103. člena – določa, da mora biti rudarski projekt za povečanje količin revidiran.

- Vzpostavitev sistema strokovnih izpitov pri IZS

14. člen: novi 111. člen – celovita ureditev strokovnih izpitov pri IZS.
15. člen: novi 111.a člen – določa pristojnost IZS za priznavanje poklicnih kvalifikacij.
16.–22. člen: spremembe členov 112–118 – prenos nalog iz ministrstva na IZS (vodenje imenika, vpisi, izbrisi, kvalifikacije itd.).

- Določitev javnega interesa za strateške mineralne surovine

4. člen: sprememba 12. člena – določa, da strateške mineralne surovine predstavljajo javni interes Republike Slovenije.

- Uskladitev rudarskih postopkov z dokumenti urejanja prostora

7. člen: sprememba 36. člena – podrobno ureja pogoje skladnosti pridobivalnega prostora z dokumenti urejanja prostora.
6. člen: sprememba 35. člena – vključuje zahtevo po potrdilu o skladnosti z dokumenti urejanja prostora.
10. člen: 50.a člen – zahteva usklajenost z lokalnimi prostorskimi akti pri povečanju količin.

a) Način reševanja

b. 1) Ta vprašanja so neposredno urejena v členih predloga zakona:

- Prenos odločanja o rudarskih pravicah na ministrstvo
– 1. člen, 26. člen
- Samodejno podaljšanje rudarskih pravic
– 9. člen (novi 50. člen), 26. člen (odst. 4)
- Povečanje količin znotraj obstoječega pridobivalnega prostora
– 10. člen (novi 50.a člen), 13. člen (103. člen)
- Vzpostavitev sistema strokovnih izpitov pri IZS
– 14.–22. člen (111.–118. člen)
- Določitev javnega interesa za strateške mineralne surovine
– 4. člen (12. člen)
- Skladnost rudarskih projektov z dokumenti urejanja prostora
– 6. člen (35. člen), 7. člen (36. člen)
- Pristojnosti občinskih inšpektorjev
– 23. člen (123. člen)
- Sankcije za prekoračitev dovoljenih količin
– 24. člen (141. člen), 25. člen (142. člen)

b. 2) Vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi

Pogoji za uporabo zaprtih rudniških objektov za druge dejavnosti (turizem, kultura ipd.)
– 12. člen (novi 100.d člen): določa, da pogoje predpiše minister za rudarstvo.

Vsebina strokovnih izpitov, pogoji za komisijo, mentorje, prijave ipd.
– 14. člen (111. člen, odst. 10): določa, da IZS pripravi predpis, ki ga potrdi minister.

b. 3) Seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati:

V dokumentu ni izrecno naveden seznam predpisov, ki bodo prenehali veljati, vendar se iz sprememb lahko sklepa, da bodo:

- obstoječi pravilniki o strokovnih izpiti (ki jih je doslej urejalo ministrstvo) nadomeščeni z novimi, ki jih bo pripravil IZS.
- sistemsko pojasnilo Ministrstva za infrastrukturo iz 2022 glede zemljiškoknjižnega vpisa (46. člen) postalo neskladno z zakonom.

b. 4) Vprašanja, ki se bodo urejala drugače (npr. s kolektivnimi pogodbami)

V dokumentu ni predvidenih rešitev, ki bi se urejale s kolektivnimi pogodbami. Vse spremembe se nanašajo na zakonodajo in izvršilne predpise.

b. 5) Vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi

Strokovna presoja rudarskih projektov in elaboratov
– 9., 10., 13. člen: presoja temelji na izjavah projektantov in recenzentov, kar pomeni, da gre za strokovno presojo, ki je ni mogoče v celoti normativno urediti.

Vpliv višje sile na rudarsko dejavnost
– 9. člen (50. člen, odst. 13): višja sila je nepredvidljiva in se ureja ad hoc.

b. 6) Vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi

Vpis pravice izvajanja rudarskih del v zemljiško knjigo
– 8. člen (46. člen, odst. 4): določa, da vpis ni več potreben – odprava administrativne zahteve.

Uredbe Vlade RS za določanje javnega interesa
– 4. člen (12. člen): črtanje določb o izdaji uredb – javni interes določen neposredno z zakonom.

b. 7) Vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi

Državna rudarska strategija

– 2. člen (10. člen), 26. člen (odst. 6): spremembe strategije morajo biti pripravljene v 12 mesecih; Računsko sodišče opravlja postopek revizije, ki se nanaša tudi na to področje.

Rudarsko-geološke študije za občine

– 3. člen (11. člen): sprememba temelji na ugotovitvah Računskega sodišča o pomanjkanju kadrov v občinah in praksi Geološkega zavoda Slovenije.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

c. 1) Usklajenost z veljavnim pravnim redom

Predlog zakona je usklajen z obstoječim Zakonom o rudarstvu (ZRud-1), saj:

spreminja, dopolnjuje ali nadomešča obstoječe člene (npr. 8., 10., 12., 35., 36., 50., 103. člen),

uvaja jasnejšo razmejitev pristojnosti med Vlado RS in ministrstvom (1. člen, 26. člen), prenaša strokovne naloge na IZS v skladu z ureditvijo drugih reguliranih poklicev (14.–22. člen),

odpravlja nekatere administrativne ovire (npr. vpis v zemljiško knjigo – 8. člen).

Zakon je nomotehnično usklajen z ustavno zahtevo iz 154. člena Ustave RS (27. člen določa začetek veljavnosti).

c. 2) Usklajenost s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami

Predlog zakona je skladen z:

- načeli trajnostnega razvoja, kot jih opredeljujejo mednarodni dokumenti (npr. Agenda 2030),
- načelom pravne predvidljivosti, ki ga poudarja tudi Računsko sodišče v svojih revizijah.

c. 3) Zakon ne nasprotuje nobeni mednarodni pogodbi, ki zavezuje Republiko Slovenijo.

c. 4) Predpisi, ki jih je treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati - Novi ali spremenjeni podzakonski predpisi:

Pravilnik o strokovnih izpitih v rudarstvu

– na podlagi 111. člena (14. člen): IZS pripravi, minister potrdi.

Pravilnik o pogojih za uporabo zaprtih rudniških objektov

– na podlagi 100.d člena (12. člen): predpiše minister.

Spremembe državne rudarske strategije

– zahteva 2. člen in 26. člen (odst. 6): ministrstvo mora pripraviti spremembe v 12 mesecih.

- Predpisi, ki bodo prenehali veljati ali postali neskladni:

Obstoječi pravilniki o strokovnih izpitih, ki jih je doslej urejalo ministrstvo – nadomeščeni z akti IZS.

Dokument, ki bo neskladen: Sistemsko pojasnilo Ministrstva za infrastrukturo iz 2022 glede zemljiškoknjžnega vpisa (nadomeščeno z določbo 46. člena – 8. člen).

č) Usklajenost predloga zakona:

– s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi

Usklajevanje se še ni izvedlo. Lokalne skupnosti lahko podajo svoje pripombe in komentarje v javni obravnavi.

– s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj)

Usklajevanje se še ni izvedlo. Omogočeno je podajanje pripomb in komentarjev v javni obravnavi.

– s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti)

Usklajevanje se še ni izvedlo. Omogočeno je podajanje pripomb in komentarjev v javni obravnavi.

Predlagatelj pri pripravi osnutka zakona za javno obravnavo ni neposredno sodeloval z znanstvenimi in strokovnimi ustanovami, vendar je dne 19. 8. 2025 poslal »Poziv k posredovanju predlogov za racionalizacijo zakonodaje in upravnih postopkov na področju rudarstva« subjektom: Gospodarska zbornica Slovenije, Inženirska zbornica Slovenije, ZAPS, Geološki zavod, Naravoslovnotehniška fakulteta - Oddelek za geotehnologijo in rudarstvo in Koncesionarjem na podlagi obstoječih koncesijskih.

V pozivu je navedel, da si Ministrstvo za naravne vire in prostor prizadeva za izboljšanje zakonodajnega okvira ter za učinkovitejše in preglednejše upravljanje z mineralnimi surovinami v Republiki Sloveniji ter, da v ta namen pripravlja predloge za najnujnejšo racionalizacijo rudarske zakonodaje in upravnih postopkov, ki se nanašajo na pridobivanje dovoljenj za raziskovanje, koncesij za izkoriščanje, opustitve rudarskih del ter izvajanje rudarskih pravic. Na predstavnike strokovne javnosti in subjekte, ki delujejo na področju raziskovanja in izkoriščanja mineralnih surovin, se je obrnil s predlogom, da ministrstvu v kolikor so zainteresirani, lahko posredujejo predloge za racionalizacijo in učinkovito delovanje na tem področju vezano na področja:

1. Veljavne zakonodaje s področja rudarstva (dostopna na strani: Zakonodaja Ministrstva za naravne vire in prostor | GOV.SI – odsek Rudarstvo),
2. Izvajanja rudarske zakonodaje s strani ministrstva in drugih pristojnih organov. Naš razmislek je, da se organizacija stroke opravi podobno kot velja za druge inženirske poklice (IZS),
3. Izkušenj z obstoječimi upravnimi postopki, vključno s postopki za pridobitev koncesij in rudarskih pravic, dovoljenj za raziskovanje in postopki opustitev rudarskih del,
4. Uporabe in priprave rudarske tehnične dokumentacije ter izzivov pri njeni reviziji in potrjevanju.

Odziv so podali naslednji deležniki:

Regionalna razvojna agencija Zasavje, Soline d.o.o. Gratex d.o.o. KLAS Stanislav Hace s.p., Kamnolom Verd d.o.o. (prek odvetniške družbe ODI Law), IRGO – Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje, Calcit d.o.o. Alpacem Kamnolomi d.o.o. in Alpacem Cement d.d., Gospodarska zbornica Slovenije – Sekcija mineralnih surovin, GeoZS – Geološki zavod Slovenije, Gorenjska gradbena družba d.d., Vlado Železnikar in Matjaž Cerovac, Leja Škoberne – LIO s.p..

Ključni predlogi deležnikov z navedbo predlogov:

1. Poenostavitve za soline (Soline d.o.o.)
Predlog, da upravljavec solin avtomatsko izkazuje pravico do rudarjenja in opustitev zahteve po rudarskem projektu za opustitev del v solinah.
2. Racionalizacija postopkov za kamnolome (Gratex, Alpacem, Calcit, GZS, IRGO)
Poenostavitev postopkov za širitev obstoječih kamnolomov, možnost predelave gradbenih odpadkov v kamnolomih, digitalizacija upravnih postopkov, uvedba začasnih dovoljenj za izvajanje rudarskih del, določitev zavezujočih rokov za odločanje in priznanje sorodnih predmetov za strokovne izpite.
3. Pravna kontinuiteta koncesij (Calcit, GZS, Alpacem)
Predlog, da se koncesije ne prekinejo, če je vloga za podaljšanje pravočasno vložena. Kritika interventnih zakonov in dolgotrajnih postopkov.
4. Ureditev lastništva zemljišč (več deležnikov)
Predlog, da se omogoči začasno upravljanje zemljišč z neznanimi lastniki. Možnost dokazovanja pravice do rudarjenja z različnimi dokumenti, ne le z vpisano služnostjo.
5. Strokovna organiziranost in kadri (GZS, IRGO, Matjaž Cerovac)
Predlog ustanovitve samostojne strokovne institucije za rudarstvo in Poudarek na pomenu rudarske stroke pri gradnji predorov in sanacijah.
6. GeoZS predlogi
Dopolnitve glede rudarskih podatkov in nalog GeoZS in predlog za dovolitev nizko-volumskega hidravličnega lomljenja v globokih vrtinah.

7. Dopolnitev zakona za opuščene rudnike (RRA Zasavje)

Predlog novega člena, ki omogoča uporabo zakona tudi za zaprte rudnike za namene varnosti, sanacije, turizma, izobraževanja, kulture. Utemeljitev z evropskimi praksami (Wieliczka, Zollverein, Salina Turda itd.).

Odzivi prejeti s strani subjektov so bili preučeni v luči priprave osnutka tega zakona. Upoštevajoč, da gre za predlog, ki se pripravlja za sprejem po skrajšanem postopku bodo predlogi, ki presegajo vsebine tega osnutka oziroma bi predstavljali bistvene spremembe podrobneje oziroma dodatno preučeni ob priprav obsežnejših sprememb in dopolnitev ZRud-1 v prihodnje.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- Ocena finančnih sredstev za državni proračun

Predlog zakona ne predvideva večjih neposrednih izdatkov iz državnega proračuna. Vendar pa:

26. člen (odst. 6) določa, da mora ministrstvo v 12 mesecih pripraviti spremembe državne rudarske strategije, kar lahko zahteva stroške priprave strokovnih podlag, a ti bodo pokriti iz obstoječih sredstev ministrstva.

14.–22. člen (prenos strokovnih izpitov na IZS) razbremenjuje ministrstvo, kar pomeni prihranek pri organizaciji izpitov.

Skupna ocena: neznatni dodatni stroški, ki jih je mogoče pokriti z obstoječimi proračunskimi sredstvi.

- Ocena drugih javnih finančnih sredstev

Občinski inšpektorji (23. člen) dobijo dodatna pooblastila za predhodni nadzor, kar lahko pomeni minimalno povečanje stroškov občinskih proračunov (usposabljanje, terensko delo). IZS prevzema naloge v zvezi z izpiti in kvalifikacijami (14.–22. člen), kar pomeni prenos stroškov iz državnega proračuna na javno pooblaščen organizacijo.

Skupna ocena: neznatno povečanje stroškov za občine, razbremenitev državnega proračuna.

- Predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna

24. člen (141. člen, odst. 4): uvedba trikratne koncesnine za presežke izkoriščanja mineralnih surovin → povečanje prihodkov.

9. in 10. člen: omogočata daljše trajanje rudarskih pravic in povečanje količin, kar lahko vodi do višjih koncesnin.

Skupna ocena: zmerno povečanje prihodkov državnega proračuna iz naslova koncesnin.

- Predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva

Ni predvidenih novih obveznosti za sklade ali druge javne finančne vire.

54. člen (v povezavi z 9. in 10. členom): koncesionarji lahko vplačajo sredstva za sanacijo v sklad → povečanje sredstev sklada, ne pa obveznosti.

Skupna ocena: ni povečanja obveznosti, možen prirast sredstev v sanacijskem skladu.

- Predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Prenos izpitov na IZS (14.–22. člen) → prihranek za ministrstvo.

Odprava obveznosti vpisa v zemljiško knjigo (8. člen) → manj administrativnih stroškov in postopkov.

Poenostavitev postopkov podaljšanja rudarskih pravic (9. člen) → manj obremenitev za upravne organe.

Skupna ocena: zmerni prihranki za državni proračun in upravne organe.

- Sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poroštva)

Predlog zakona ne predvideva zadolževanja ali izdaje poroštev.

- V naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena

Za spremembo rudarske strategije (26. člen) bodo sredstva zagotovljena iz proračuna ministrstva za naravne vire in prostor.

Za izvajanje nadzora občinskih inšpektorjev (23. člen) bodo sredstva zagotovljena iz občinskih proračunov.

Za delovanje IZS (14.–22. člen) se pričakuje samofinanciranje iz naslova izpitnih stroškov in članarin.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

(Se izpolni v nadaljnjih postopkih)

- sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu na naslednjih proračunskih postavkah ...,
- sredstva bodo zagotovljena s prerazporeditvijo v okviru sprejetega državnega proračuna s postavke ... na postavko ...,
- sredstva bodo zagotovljena z rebalansom ali spremembami državnega proračuna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Izvajanje strokovnih izpitov:

V Italiji strokovne izpite na področju rudarstva izvajajo regionalne rudarske komisije (Commissioni Tecniche Regionali per le Attività Estrattive), ki delujejo pod okriljem Ministrstva za okolje in energetski prehod (Ministero dell'Ambiente e della Sicurezza Energetica). V praksi pa je izvajanje pogosto preneseno na regije (npr. Toskana, Piemont), ki imajo lastne postopke in komisije. Zakon št. 221 z dne 30. julija 1990 (Legge 30 luglio 1990, n. 221 – Nuove norme per l'attuazione della politica mineraria) določa nove smernice za izvajanje rudarske politike v Italiji, vključno z upravljanjem rudarskih pravic, raziskavami in izobraževanjem. Uvaja sistem podeljevanja dovoljenj za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin, ki vključuje preverjanje strokovne usposobljenosti. Predvideva vlogo državnih in regionalnih organov pri nadzoru nad dejavnostjo in usposabljanjem kadrov. V okviru zakona deluje tudi Ufficio Nazionale Minerario per gli Idrocarburi e le Georisorse (UNMIG), ki ima pristojnosti na področju tehničnih standardov, nadzora in strokovnih postopkov.

V Nemčiji je sistem decentraliziran. Strokovne izpite za rudarsko dejavnost izvajajo rudarski uradi (Bergämter), ki so del deželnih ministrstev (npr. v Severnem Porenju-Vestfaliji je to Bezirksregierung Arnsberg – Abteilung Bergbau und Energie). V Nemčiji področje rudarstva in strokovnih izpitov ureja Zvezni zakon o rudarstvu (Bundesberggesetz (BBergG) – Zvezni rudarski zakon). Ključne določbe glede strokovne usposobljenosti in izpitov: § 58–62 BBergG: določajo obveznosti glede odgovornih oseb v rudarskih podjetjih (t.i. verantwortliche Personen), ki morajo izkazovati ustrezno strokovno usposobljenost (Fachkunde). § 66 BBergG: pooblašča zvezno vlado in dežele, da z uredbami določijo pogoje za strokovno usposobljenost, vključno z izpiti, priznavanjem kvalifikacij in preverjanjem znanja. Izvajanje strokovnih izpitov je v pristojnosti deželnih rudarskih uradov (Bergämter), ki delujejo v okviru posameznih deželnih ministrstev (npr. v NRW je to Bezirksregierung Arnsberg – Abteilung Bergbau und Energie). V praksi se strokovni izpiti izvajajo za različne funkcije, kot so vodje rudarskih obratov, varnostni inženirji, markšajderji ipd. Vsaka dežela ima lahko lastne izvedbene predpise in razpisne roke za izpite, ki jih objavljajo na spletnih straneh svojih rudarskih uradov.

Na Hrvaškem strokovne izpite iz rudarstva izvaja Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, natančneje Ispitno povjerenstvo za polaganje stručnih ispita rudarske struke. Na Hrvaškem je

opravljanje strokovnih izpitov na področju rudarstva urejeno z naslednjimi predpisi: Pravilnik o polaganju strokovnega ispita iz rudarstva. Ispite izvaja Ministrstvo gospodarstva i održivog razvoja, preko Ispitnog povjerenstva za polaganje strokovnih ispita rudarske struke. Pogoji za pristop: ustrežna izobrazba (rudarski tehnik, inženir ali magister inženir rudarstva), določeno število let delovnih izkušenj (1–3 leta, odvisno od stopnje izobrazbe), predložitev dokumentacije in dveh tem za pisno nalogo. Struktura ispita: pisna naloga (projektna naloga iz rudarske prakse), usmeni del, ki vključuje preverjanje znanja iz treh področij: rudarska zakonodaja, prostorsko urejanje, varstvo okolja, tehnični predpisi, varnost pri delu in požarna varnost, ustavno pravo, delovno pravo in gospodarsko pravo. Ispitno povjerenstvo sestavljajo predsednik, dva člana in tajnik, ki jih imenuje minister. Posebnosti: priznanje izpitov za kandidate iz tujine, možnost popravnega ispita, obveznost strokovnega usposabljanja po opravljenem izpitu.

Na Madžarskem strokovne izpite iz rudarstva izvaja: Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (MBFSZ) – Madžarska rudarska in geološka služba, ki deluje pod okriljem Ministrstva za energijo (Energiaügyi Minisztérium). Na Madžarskem je opravljanje strokovnih izpitov na področju rudarstva urejeno z naslednjimi predpisi in institucionalno strukturo, ki jo podaja Zakon o rudarstvu – 1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról. Ta ureja pogoje za izvajanje rudarskih dejavnosti, vključno z zahtevami glede strokovne usposobljenosti odgovornih oseb. 33. člen določa, da morajo osebe, ki vodijo rudarska dela, izkazovati ustrezno strokovno znanje in izkušnje, kar vključuje tudi opravljanje strokovnih izpitov. Izvajalski organ je do leta 2022 Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (MBFSZ), ki je bil glavni organ za strokovne izpite in nadzor nad rudarsko dejavnostjo. Od 1. januarja 2022 je MBFSZ integriran v novo ustanovljeno: Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (SZTFH) – Urad za nadzor reguliranih dejavnosti. V okviru SZTFH delujeta: Országos Bányakapitányság (Nacionalni rudarski inšpektorat) in Földtani Szolgálat (Geološka služba). Podrobnosti o strokovnih izpiti urejajo izvedbeni predpisi SZTFH, kot je npr. 19/2022. (I. 28.) SZTFH določa tehnične in varnostne standarde ter postopke za pridobitev dovoljenj in potrdil. Kandidati morajo izkazati: ustrežno izobrazbo (rudarska ali geološka smer), delovne izkušnje in uspešno opravljen strokovni izpit pred komisijo SZTFH.

Področje, ki ga ureja zakon, je specifične narave, zato primerjalni prikaz z drugimi državami ni mogoč za vse vsebine.

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravom EU, saj ne ureja področij, ki bi bila harmonizirana na ravni EU.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona bo vplival na poslovanje javne uprave, zlasti ministrstva, pristojnega za rudarstvo, saj se uvaja večja operativna pristojnost pri odločanju o rudarskih pravicah.

Poenostavitev postopkov in uvedba možnosti samodejnega podaljšanja rudarskih pravic ob izpolnjevanju pogojev bo zmanjšala obremenitve upravnih postopkov. Hkrati se pričakuje povečanje učinkovitosti obravnave vlog in zmanjšanje števila upravnih sporov, ki so doslej nastajali zaradi molka organa ali nepravočasnega odločanja.

- Razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes

9. člen (50. člen): uvedba postopka za samodejno podaljšanje rudarske pravice – cilj je zmanjšanje administrativnih ovir in zagotovitev kontinuitete izkoriščanja.

10. člen (50.a člen): uvedba postopka za povečanje količin znotraj obstoječega prostora – javni interes je učinkovita raba virov brez dodatnih prostorskih posegov.

12. člen (100.d člen): uvedba možnosti uporabe zaprtih rudniških objektov – javni interes je razvoj turizma, kulture in zmanjšanje emisij metana.

- Ukinitev postopka ali odprava administrativnih bremen

8. člen (46. člen, odst. 4): odprava obveznosti vpisa pravice v zemljiško knjigo – poenostavitev postopka.

4. člen (12. člen): črtanje določb o izdaji uredbe Vlade za določanje javnega interesa – zmanjšanje birokracije.

14.–22. člen: prenos strokovnih izpitov na IZS – razbremenitev ministrstva.

- Spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti

1. člen, 26. člen: vse odločanje o rudarskih pravicah poteka pri ministrstvu za rudarstvo.

14.–22. člen: strokovni izpiti, vpisi in kvalifikacije se izvajajo pri IZS – centralizacija postopkov.

- Podatki/dokumenti, ki jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti

7. člen (36. člen): potrdilo o skladnosti s prostorskimi akti pridobi izdajatelj prostorskega akta.

9. in 10. člen: podatki iz rudarske knjige, elaborati, soglasja – organ preverja skladnost na podlagi izjav projektantov in recenzentov.

- Ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitve obstoječih organov

Ni predvidena ustanovitev novih organov.

14.–22. člen: reorganizacija pristojnosti – naloge se prenašajo z ministrstva na IZS.

- Potreba po novih zaposlitvah, usposobljenosti izvajalcev, dodatnem usposabljanju

Občinski inšpektorji (23. člen): lahko bo potrebno dodatno usposabljanje za izvajanje nadzora.

IZS (14.–22. člen): že obstoječa organizacija, usposobljena za izvajanje strokovnih nalog.

Ministrstvo: razbremenjeno, zato ni predvidenih novih zaposlitev.

- Zmanjšanje števila zaposlenih in sredstev zaradi ukinitve postopkov

Ministrstvo za rudarstvo: razbremenjeno glede izpitov in vpisa v zemljiško knjigo → možni prihranki, ne pa nujno zmanjšanje števila zaposlenih.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Stranke (koncesionarji, vlagatelji vlog) bodo morale še naprej izpolnjevati zakonske pogoje za pridobitev ali podaljšanje rudarskih pravic, vendar bodo postopki bolj pregledni in časovno predvidljivi.

Zakon ne uvaja novih obveznosti, temveč pojasnjuje obstoječe in jih normativno poenostavlja. S tem se zmanjšuje pravna negotovost in povečuje odzivnost javne uprave.

- Dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti

9. člen (50. člen): elaborat o zalogah, izjave projektanta in recenzenta, podatki o sanaciji.

10. člen (50.a člen): revidiran rudarski projekt, elaborat, podatki o vplivih na okolje.

Zmanjšanje obsega dokumentacije: odprava obveznosti zemljiškoknjižnega vpisa (8. člen), poenostavitev postopka podaljšanja (9. člen).

-Stroški stranke

IZS (14.–22. člen): stroški strokovnih izpitov se prenesejo na stranko, vendar so predvideni kot standardni stroški.

Odprava stroškov vpisa v zemljiško knjigo (8. člen) → razbremenitev stranke.

- Čas za ureditev zadeve

9. člen (50. člen, odst. 3): če ministrstvo ne izda odločbe v 60 dneh, se šteje, da je pravica podaljšana.

7. člen (36. člen, odst. 5): potrdilo o skladnosti mora biti izdano v 30 dneh, sicer se šteje, da je projekt skladen.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

- Kakovost zraka

-10. člen (50.a člen, odst. 1, točka 4): rudarski projekt mora vsebovati podatke o vplivu dodatnih količin na zrak, kar omogoča presojo emisij in vplivov na kakovost zraka.

- Cilji upravljanja voda

V dokumentu ni neposrednih sprememb glede vodnega upravljanja, vendar:

- rudarski projekti (13. člen – 103. člen) morajo biti revidirani, kar vključuje presojo vplivov na vodne vire, če so relevantni.

- prostorska skladnost (7. člen – 36. člen) lahko vključuje vodovarstvene pogoje iz prostorskih aktov.

- Kakovost ali viri prsti

- 9. in 10. člen: predpisana sprotne sanacija pridobivalnega prostora (odst. 8) vključuje ukrepe za obnovo prsti.

- 54. člen (sklad za sanacijo): omogoča financiranje sanacije degradiranih površin.

- Podnebne spremembe

- 12. člen (100.d člen): omogoča uporabo zaprtih rudniških objektov za druge dejavnosti (npr. metanski monitoring), kar je povezano z novo Uredbo (EU) 2024/1787 o zmanjšanju emisij metana. Posredno prispeva k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov iz rudarskih objektov.

- Biotska raznovrstnost, varovana in zavarovana območja

- 7. člen (36. člen): skladnost z dokumenti urejanja prostora vključuje presojo vplivov na naravo.

- 12. člen (100.d člen): uporaba zaprtih objektov mora biti skladna z varstvenimi pogoji, ki jih bo določil minister.

- Nastajanje odpadkov in ravnanje z njimi

- 9. in 10. člen: rudarski projekti morajo vključevati podatke o sanaciji, posredno urejajo ravnanje z odpadki.

-13. člen (103. člen): revizija projektov vključuje presojo ravnanja z odpadki.

- Verjetnost ali stopnja tveganja za okolje

-9. in 10. člen: predpisana sanacija in obveznost dokazil zmanjšujeta okoljsko tveganje.

-24. člen (141. člen): sankcije za presežno izkoriščanje, odvrtačajo od okoljskih kršitev.

- Aktivnosti podjetij v zvezi z okoljem

- 10. člen (50.a člen): podjetja morajo predložiti revidiran rudarski projekt z okoljskimi podatki.

- 9. člen: obveznost izjave o izvedeni sanaciji, krepi okoljsko odgovornost podjetij.

- Organizacija dejavnosti v prostoru in raba prostora

- 6. in 7. člen (35. in 36. člen): natančno urejata pogoje za skladnost rudarskih projektov z dokumenti urejanja prostora.

- 10. člen: povečanje količin je dovoljeno le, če ni prostorskih zadržkov.

- Prostorska identiteta

-7. člen (36. člen): vključuje presojo skladnosti z občinskimi prostorskimi akti, kar ohranja lokalno prostorsko identiteto.

-23. člen (123. člen): občinski inšpektorji lahko nadzorujejo posege v prostor.

- Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

– Preprečevanje nastanka oziroma zmanjšanje posledic

-9. in 10. člen: obvezna sanacija in rezervirana sredstva za sanacijo zmanjšujejo tveganje za okoljske nesreče.

-24. člen: sankcije za presežno izkoriščanje, preprečevanje okoljskih incidentov.

– Zaščita, reševanje in pomoč ob nesreči

- 12. člen (100.d člen): uporaba zaprtih rudniških objektov mora biti varna – pogoje bo predpisal minister.

- Revizija projektov (13. člen) vključuje presojo varnosti.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

- Poslovne stroške in poslovanje

- Poenostavitev postopkov za pridobitev in podaljšanje rudarskih pravic (9., 10., 26. člen) zmanjšuje
- administrativne stroške za podjetja.

- Odprava obveznosti vpisa v zemljiško knjigo (8. člen) pomeni prihranek pri notarskih in pravnih storitvah.

- Jasnejši pogoji za povečanje količin (10. člen) omogočajo bolj predvidljivo poslovanje.

- Premoženjske pravice

- 46. člen (8. člen): pravica izvajanja rudarskih del se lahko uredi z zakupno pogodbo ali stvarno služnostjo brez vpisa v zemljiško knjigo → večja pravna varnost za koncesionarje.

- Prenos rudarske pravice (11. člen) – podaljšanje rokov za prenos v primeru stečaja ali dedovanja zaščita premoženjskih interesov podjetij.

- Inovacije in raziskave

- 2. člen: zahteva konkretno analizo stanja v državni rudarski strategiji, spodbuja raziskovalno dejavnost.

- 13. člen: zahteva revizijo rudarskih projektov za povečanje količin, krepi strokovno presojo in inovativne pristope k izkoriščanju.

- Potrošnike in gospodinjstva

- Posredni vpliv: večja pravna predvidljivost in trajnostna raba virov lahko dolgoročno vplivata na stabilnost cen surovin.

- Sanacija pridobivalnih prostorov (9., 10. člen) prispeva k varovanju okolja, kar je v interesu lokalnih skupnosti.

- Določene regije in sektorje

- Rudarstvo kot panoga je neposredno prizadeto – zakon ureja pogoje za delovanje, podaljšanje in širitev.

- Občine (3., 7., 23. člen) dobijo večjo vlogo pri prostorskem načrtovanju in nadzoru, vpliv na lokalni razvoj.

- Turistični sektor (12. člen) – omogoča dejavnosti v zaprtih rudniških objektih, priložnost za regije z rudarsko dediščino.

- Druge države in mednarodne odnose

- 12. člen: omogoča izvajanje dejavnosti v skladu z Uredbo (EU) 2024/1787 o metanu → usklajenost z okoljsko politiko EU.

- Predlog ne posega v mednarodne obveznosti, temveč jih podpira.

- Makroekonomsko okolje

- Povečanje koncesnin (24. člen) in večja izraba obstoječih virov (10. člen) lahko prispevata k višjim javnofinančnim prihodkom.
- Poenostavitev postopkov spodbuja investicije v rudarstvo → pozitiven vpliv na BDP v sektorju.

- Mala in srednja podjetja (MSP)

– Število podjetij in njihova velikost

- Predlog zakona je nevtralen glede velikosti podjetij, vendar koristi MSP zaradi poenostavljenih postopkov (9., 10., 8. člen).

– Število podjetij in delovnih mest, na katera se nanaša predlagani predpis

- Nanaša se na vsa rudarska podjetja, ki imajo koncesije ali jih želijo pridobiti, vpliv na več deset podjetij in stotine delovnih mest v rudarstvu in povezanih panogah.

– Pomen različnih kategorij MSP v panogah

- MSP so pogosto lokalni izvajalci rudarskih del, geološke storitve, projektanti, zakon jim omogoča lažji dostop do trga.

– Povezanost z drugimi panogami in mogoči vplivi na podizvajalce

- Gradbeništvo, geologija, logistika, varstvo okolja – zakon vpliva na podizvajalce, saj ureja projektno dokumentacijo, sanacijo in prostorsko skladnost (6., 7., 10. člen).

- Konkurenčnost podjetij

– Omejevanje dostopa na trg dobaviteljem

- Ni omejitev – zakon poenostavlja dostop do rudarskih pravic (9., 10. člen).

– Omejevanje konkurenčnosti dobaviteljev

Ni predvidenih omejitev – zakon ne uvaja ekskluzivnosti ali preferenc.

– Zmanjševanje spodbud dobaviteljem za učinkovito konkurenčnost

- Nasprotno – jasnejši postopki in pogoji spodbujajo konkurenčnost med ponudniki rudarskih storitev in projektne dokumentacije.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

- Zaposlenost in trg dela

- 9., 10., 11. člen: omogočajo podaljšanje rudarskih pravic in povečanje količin, prispevajo k ohranjanju obstoječih delovnih mest v rudarstvu.
- 12. člen (100.d člen): omogoča nove dejavnosti v zaprtih rudnikih (turizem, kultura, šport), možnost ustvarjanja novih delovnih mest v lokalnih skupnostih.

- Standardi in pravice v zvezi s kakovostjo dela

- 14.–22. člen: prenos strokovnih izpitov na IZS, zahteve po strokovni usposobljenosti, dvig kakovosti dela in varnosti v rudarstvu.
- 13. člen (103. člen): zahteva revizijo rudarskih projektov, krepi strokovnost in odgovornost izvajalcev.

- Socialna vključenost in zaščita določenih skupin

- 12. člen (100.d člen): omogoča vključevanje lokalnih skupnosti v oživiljanje rudniških objektov, krepitev socialne vključenosti v regijah z rudarsko dediščino.
- 23. člen (123. člen): krepi vlogo občinskih inšpektorjev, večja lokalna udeležba pri nadzoru nad rabo prostora.

- **Pravice iz starševskega varstva in družinskih prejemkov ter družinska razmerja**

- Predlog zakona ne posega neposredno v to področje. Vpliv je nevtralen.

- **Enakost spolov**

- Predlog zakona ne vsebuje določb, ki bi neposredno vplivale na enakost spolov. Vpliv je nevtralen.

- **Enako obravnavo družbenih skupin glede na različne osebne okoliščine (nediskriminacija)**

- Predlog zakona ne uvaja razlikovanja med družbenimi skupinami. Vse pravice in postopki so enotni za vse pravne in fizične osebe.

- **Sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin**

- 26. člen (odst. 4): določa, da rudarska pravica ostane v veljavi do pravnomočne odločitve → krepi pravno varnost in varstvo pravic nosilcev rudarskih pravic.
- 15. člen (111.a člen): določa možnost pritožbe zoper odločitve IZS, zagotavlja sodno varstvo v postopkih priznavanja kvalifikacij.

- **Upravljanje, udeležbo, dobro asimilacijo, dostop do sodišč, medije in etiko**

- Prenos pristojnosti na IZS (14.–22. člen) in vključevanje občin (7., 23. člen) prispevata k bolj uravnoteženemu upravljanju in večji udeležbi strokovne in lokalne javnosti.
- Ni omejitev glede dostopa do sodišč ali medijev – zakon ne posega v ta področja.

- **Javno zdravje**

- 9., 10. člen: vključujejo zahteve po sanaciji pridobivalnih prostorov, prispevajo k zmanjšanju okoljskih tveganj in varovanju zdravja.
- 12. člen (100.d člen): omogoča varno rabo zaprtih rudniških objektov, preprečuje nevarnosti za obiskovalce.

- **Zdravstveno varstvo**

- Posredno vpliva prek zahtev po strokovni usposobljenosti (14.–22. člen) in sanaciji rudarski prostorov (9., 10. člen), kar prispeva k varnejšemu delovnemu okolju.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

- **Nacionalni dokumenti razvojnega načrtovanja**

2. člen: določa obveznost posodobitve državne rudarske strategije, kar neposredno vpliva na nacionalne razvojne dokumente s področja rabe naravnih virov.

26. člen (odst. 6): določa rok za pripravo sprememb strategije, usklajevanje z Resolucijo o nacionalnem programu varstva okolja, Energetsko strategijo RS ipd.

- **Razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna**

9., 10., 12. člen: urejajo pogoje za izkoriščanje, sanacijo in alternativno rabo rudniških objektov → vpliv na več razvojnih politik.

- **Razvojne dokumente EU in mednarodnih organizacij**

12. člen (100.d člen): omogoča izvajanje dejavnosti v zaprtih rudnikih v skladu z Uredbo (EU) 2024/1787 o metanu, usklajenost z okoljsko zakonodajo EU.

Predlog podpira cilje Zelenega dogovora EU, Agende 2030 in ciljev trajnostnega razvoja (SDG), zlasti cilje 7, 9, 12 in 13. (Dostopna in čista energija: Zagotavljanje dostopa do zanesljive, trajnostne in sodobne energije; Industrija, inovacije in infrastruktura: Gradnja odporne infrastrukture in spodbujanje trajnostne industrijalizacije; Odgovorna potrošnja in proizvodnja: Spodbujanje trajnostnih praks potrošnje in proizvodnje; Podnebne spremembe: Ukrepanje za boj proti podnebnim spremembam in njihovim vplivom.)

6.6 Presoja posledic za druga področja

Zakon se osredotoča na področje rudarskih pravic in ne posega v zakonodajo drugih področij, posreden vpliv ima na:

- Izobraževanje in usposabljanje: prenos strokovnih izpitov na IZS (14.–22. člen) vpliva na sistem strokovnega izobraževanja v rudarstvu.
- Prostorsko načrtovanje: spremembe 35. in 36. člena (6., 7. člen) vplivajo na usklajevanje rudarskih projektov z občinskimi prostorskimi akti.
- Inšpekcijski nadzor: 23. člen krepi vlogo občinskih inšpektorjev → vpliv na lokalno upravo.
- Kultura in turizem: 12. člen omogoča rabo rudniških objektov za kulturne in turistične namene.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

(Se izpolni v nadaljnjih postopkih)

- a) Predstavitev sprejetega zakona:
 - ciljnim skupinam (seminarji, delavnice),
 - širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).
- b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:
 - zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,
 - organi, civilna družba,
 - metode za spremljanje doseganja ciljev,
 - merila za ugotavljanje doseganja ciljev,
 - časovni okvir spremljanja za pripravo poročil,
 - roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

(Se izpolni v nadaljnjih postopkih.)

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

(Besedilo tega dokumenta se nanaša na fazo osnutka v javni obravnavi. Gradivo se dopolni v nadaljnjih postopkih ob predlogu zakona.)

- spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen,
- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe,
- datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja,
- seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte),
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti,
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

(Besedilo tega dokumenta se nanaša na fazo osnutka v javni obravnavi. Gradivo se v točki 8. in 9. dopolni v nadaljnjih postopkih ob predlogu zakona.)

II. BESEDILO ČLENOV

Osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o rudarstvu (ZRud-1F) (javna obravnava)

1. člen

V Zakonu o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo, 61/17 – GZ, 54/22, 78/23 – ZUNPEOVE in 81/24) v 8. členu drugem odstavku 2. točka spremeni tako, da se glasi:

»2. z izdajo koncesijskega akta oziroma odločbe o podelitvi rudarske pravice za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin, ki jo v skladu s tem zakonom izda ministrstvo, pristojno za rudarstvo,«

V drugem odstavku se za 2. točko doda nova 3. točka, ki se glasi:

» 3. z izvajanjem uredbe, ki ureja odmero rudarske koncesnine in sredstev za sanacijo,«

Dosedanje 3. do 5. točka postanejo 4. do 6. točka.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Ministrstvo pri odločanju in izdaji koncesijskega akta oziroma odločbe o podelitvi rudarske pravice iz 2. točke drugega odstavka tega člena smiselno uporablja določbe tega zakona.«

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

2. člen

V 10. členu se doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Državna rudarska strategija mora vsebovati konkretno analizo stanja ter merljive cilje, načrt financiranja in institucionalni okvir z določenimi nosilci, ter mora biti predmet rednega spremljanja s kazalniki.«

3. člen

V 11. členu se spremeni drugi odstavek tako, da se glasi:

»(2) Samoupravne lokalne skupnosti pri načrtovanju potreb in načina oskrbe z mineralnimi surovinami ter vključevanju teh vsebin v svoje razvojne dokumente in prostorske akte upoštevajo državno rudarsko strategijo in rudarsko-geološke študije za njihovo območje.«

4. člen

V 12. člene se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Mineralne surovine, ki so z državno rudarsko strategijo opredeljene kot pomembne za delovanje v javnem interesu ter strateško pomembne za funkcioniranje in gospodarski ter trajnostni razvoj Republike Slovenije, in območja, ki so v prostorskih aktih namenjena rudarstvu in izkoriščanju mineralnih surovin, vključno z pripadajočo rudarsko infrastrukturo, predstavljajo javni interes Republike Slovenije.«

Drugi in tretji odstavek se črtata.

Dosedanji četrti odstavek postane drugi odstavek, v katerem se besedilo »določbe prejšnjih odstavkov« nadomesti z besedilom »določbe prejšnjega odstavka«.

5. člen

V 34. členu se v prvem odstavku veznik »in« nadomesti z veznikom »ali«.

6. člen

V 35. člen se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Rudarski koncesijski akt izda ministrstvo, pristojno za rudarstvo, na podlagi ocene, da na določenem območju obstaja potreba po izkoriščanju določene vrste mineralne surovine, ali na podlagi vloge pravne ali fizične osebe, ki izrazi zainteresiranost za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine na določenem pridobivalnem prostoru, pri čemer morajo biti izpolnjeni tudi pogoji iz druge, četrte, pete, šeste, sedme, osme in devete alineje drugega odstavka tega člena.«

Drugi in tretji odstavek se črtata in se nadaljnji odstavki preštevilčijo.

V drugem odstavku se napovedno besedilo spremeni tako, da se glasi:

»(2) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, izda rudarski koncesijski akt na podlagi vloge pravne ali fizične osebe pod pogoji, da:»

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

» (3) Glede na namen uporabe je vloga za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine na določenem prostoru sestavljena iz vodilne projektne dokumentacije in druge projektne dokumentacije kot je opredeljeno v 4. in 5. odstavku tega člena.«

V četrtem odstavku se napovedno besedilo spremeni tako, da se glasi:

(4) Vodilna projektna dokumentacija, ki je del vloge za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine na določenem pridobivalnem prostoru mora vsebovati:«

V četrtem odstavku se doda nova 4. točka, ki se glasi:

» 4. potrdilo o skladnosti z dokumenti urejanja prostora kot izhaja iz 36. člena tega zakona,«.

V četrtem odstavku 4. do 13. točka postanejo 5. do 14. točka.

V petem odstavku se napovedno besedilo spremeni, tako, da se glasi:

»(5) Druga projektna dokumentacija, ki jo mora vlagatelj priložiti vlogi za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine na določenem pridobivalnem prostoru vsebuje:«

V petem odstavku se v 1. točki besedi »geodetski načrt« nadomestita z besedilom »načrt rudniškega prostora«.

V šestem in sedmem odstavku se besedilo »četrtga odstavka« nadomesti z besedilom »drugega odstavka«.

7. člen

36. člen se spremeni tako, da se glasi:

»36. člen
(skladnost z dokumenti urejanja prostora)

- (1) Pridobivalni prostor in njegova raba morata biti v skladu z dokumenti urejanja prostora.
- (2) Izpolnjevanje pogoja skladnosti pridobivalnega prostora in njegove rabe z dokumenti urejanja prostora ugotavlja izdajatelj prostorskega izvedbenega akta, namenjenega rudarstvu, na podlagi zahteve odgovornega rudarskega projektanta. Potrdilo o skladnosti vključuje tudi grafični del prostorskega akta z legendo.
- (3) Izdajatelj prostorskega izvedbenega akta ugotavlja skladnost iz prvega odstavka tega člena s primerjavo predloga pridobivalnega prostora in njegove rabe v rudarskem projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje z vsebino in zahtevami iz prostorskega izvedbenega akta.
- (4) Pridobivalni prostor in njegova raba sta skladna, če iz potrdila prostorskega akta izhaja, da raba zemljišča ni v skladu z dokumenti urejanja prostora je pa na način in pod pogoji tega zakona tako zemljišče razglašeno za rudarski prostor v javno korist.
- (5) Izdajatelj prostorskega akta mora potrdilo izdati v 30 dneh od prejema zaprosila iz drugega odstavka tega člena, sicer se šteje, da je projekt skladen s prostorskim aktom.
- (6) Šteje se, da je rudarski projekt skladen s prostorskimi akti tudi, če je območje izkoriščanja opredeljeno v občinskem prostorskem načrtu (OPN). Če je občina sprejela za to območje občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) se šteje, da je projekt izkoriščanja mineralnih surovin skladen s prostorskimi akti, če upošteva pogoje iz tega načrta.
- (7) Če je postopek sprejemanja OPN ali OPPN še v teku, se lahko kot pogoj za skladnost upošteva presoja ministrstva pristojnega za rudarstvo, ki odloči o skladnosti projekta s cilji prostorskega razvoja in državno rudarsko strategijo.
- (8) Če občina poda negativno mnenje glede skladnosti rudarskega projekta s prostorskimi akti, lahko ministrstvo, pristojno za rudarstvo, na pobudo vlagatelja v postopek vključi občinskega urbanista. Občinski urbanist poda strokovno mnenje in se vsebinsko sooči s projektantom, pri čemer to mnenje nima narave soglasja, ampak predstavlja strokovno podlago za odločitev ministrstva o nadaljevanju postopka.«

8. člen

V 46. členu se v tretjem odstavku 2. točka spremeni tako, da se glasi:

»2. od lastnika zemljišča v pisni obliki in overjena dana pravica izvajati rudarska dela, ki se poda v zakupni pogodbi ali pogodbi o stvarni služnosti,«

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Za izpolnjevanje pogoja iz druge točke tretjega odstavka tega člena, ni potreben vpis v zemljiško knjigo.«

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

9. člen

50. člen se spremeni tako, da se glasi:

»50. člen

(podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice brez povečanja količin)

(1) Čas veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje brez spremembe obsega pridobivalnega prostora, se podaljša, če:

1. je vloga za podaljšanje vložena najmanj dvanajst mesecev pred potekom časa, za katerega je bila koncesijska pogodba sklenjena,
2. so iz potrjenega elaborata o zalogah in virih iz 83. člena tega zakona razvidne še neizkoriščene bilančne zaloge mineralne surovine v času vložitve vloge iz prejšnje točke,
3. s podaljšanjem ne bo prekoračen rok iz 3. točke 37. člena tega zakona,
4. so podatki o pridobivalnem prostoru ter nosilcu rudarske pravice skladni z evidenco kot je navedena v rudarski knjigi.

(2) V vlogi za podaljšanje rudarske pravice za izkoriščanje mora nosilec rudarske pravice:

1. navesti podatke o nosilcu rudarske pravice in zakonitih zastopnikih skladno s 1. in 2. točko petega odstavka 35. člena tega zakona,
2. navesti podatke o prostorskem aktu, namenjenem rudarstvu, iz 151. člena tega zakona, s katerim se ureja območje predlaganega pridobivalnega prostora,
3. priložiti potrjen elaborat o zalogah in virih iz 83. člena tega zakona, iz katerega je razvidno, da v času vložitve vloge iz prve točke prejšnjega odstavka na pridobivalnem prostoru količine mineralne surovine iz koncesijskega akta še niso izkoriščene,
4. priložiti izjavi odgovornega rudarskega projektanta in recenzenta o skladnosti elaborata iz prejšnje točke skladen z določbami tega zakona,
5. priložiti izjavo, da je izvedel predpisano sprotno sanacijo, kje in na kakšen način.

(3) Če ministrstvo v 60 dneh od prejema popolne vloge iz prejšnjega odstavka ne izda odločbe, se šteje, da je rudarska pravica podaljšana pod pogoji tega člena.

(4) O podaljšanju časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje odloča ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

(5) Skladnost elaborata z določbami tega zakona ugotavlja ministrstvo pristojno za rudarstvo na podlagi izjav odgovornega rudarskega projektanta in recenzenta o skladnosti z določbami tega zakona.

(6) Vlagatelj odgovarja za resničnost in točnost podatkov, ki jih poda v vlogi in priloženi dokumentaciji na podlagi 106. člena tega zakona.

(7) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, izda odločbo o podaljšanju časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje, če ugotovi, da:

1. je nosilec rudarske pravice za izkoriščanje do zdaj izvajal rudarsko pravico za izkoriščanje na predpisani način in v skladu s koncesijsko pogodbo,
2. so za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka tega člena in
3. za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje ni omejitev po določbah tega zakona.

(8) Vlagatelj mora v vlogi za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice podati izjavo, da je izvedel predpisano sprotno sanacijo, kje in na kakšen način. Rudarska pravica se lahko podaljša tudi, če se ugotovi, da predpisana sprotna sanacija pridobivalnega prostora ni bila izvedena, če koncesionar k vlogi priloži dokazilo o zagotovitvi rezerviranih sredstev za sanacijo v višini zneska neizvedene sanacije skladno s 54. členom tega zakona. Koncesionar mora neizvedeni del sprotne sanacije pridobivalnega prostora izvesti v enem letu od sklenitve dodatka h koncesijski pogodbi iz desetega odstavka tega člena, sicer mu ministrstvo, pristojno za rudarstvo, odvzame rudarsko pravico, sanacijo pridobivalnega prostora pa mora izvesti v skladu s 100.a členom tega zakona.

(9) Če koncesionar rezervirana sredstva za sanacijo iz prejšnjega odstavka zagotovi z vplačilom v sklad iz drugega odstavka 54. člena tega zakona, mu ministrstvo, pristojno za rudarstvo, o tem izda ugotovitveno odločbo, v kateri ugotovi višino obveznosti in ali so s tem poravnane obveznosti iz prejšnjega odstavka. Vplačilo v sklad iz drugega odstavka 54. člena tega zakona se poveča za znesek letnega nadomestila za upravljanje z rezerviranimi sredstvi za sanacijo, ki pripada skladu, in v tem primeru je znesek enak najvišjemu enkratnemu znesku nadomestila po predpisu iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona.

(10) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, pripravi dodatek h koncesijski pogodbi v ustreznem številu izvodov, ki jih v imenu Republike Slovenije podpiše minister, pristojen za rudarstvo, ter ga v 15 dneh od pravnomočnosti odločbe o podaljšanju časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje pošlje elektronsko ali z osebno vročitvijo v podpis koncesionarju.

(11) V primeru koncesij, podeljenih pred letom 2011, mora vlagatelj k vlogi za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje priložiti rudarski projekt za izkoriščanje skladno s tem zakonom.

(12) Predhodni postopek po predpisih s področja varstva okolja in varstva narave se v postopku podaljšanja rudarske pravice za izkoriščanje ne izvede, če vlagatelj k vlogi priloži že izdana veljavna soglasja pristojnih mnenjedajalcev, izdana na podlagi teh predpisov.

(13) Ne glede na rok iz 1. točke prvega odstavka tega člena je v primeru višje sile rudarsko pravico za izkoriščanje mogoče podaljšati tudi, če je vloga za podaljšanje vložena manj kot 12 mesecev pred potekom časa, za katerega je bila koncesijska pogodba sklenjena, če je do pojava višje sile prišlo v tem obdobju. V tem primeru se rudarska pravica podaljša za čas trajanja višje sile tudi ob neizpolnjevanju pogojev.

(14) Interventna podaljšanja rudarskih pravic brez upoštevanja pogojev po tem členu so dopustna le v posebej utemeljenih nepredvidenih izjemnih okoliščinah ali višje sile in največ za obdobje 24 mesecev, z obvezno strokovno obrazložitvijo in spremljanjem s ciljnimi kazalniki.«

10. člen

Za 50. členom se doda nov 50.a člen, ki se glasi:

»50.a člen

(povečanje pridobivanja količin znotraj obstoječega pridobivalnega prostora)

(1) Povečanje količin mineralne surovine znotraj obstoječega pridobivalnega prostora, za katerega je že podeljena rudarska pravica, je mogoče, če:

1. je bila vloga za povečanje količin vložena najmanj 12 mesecev pred potekom časa veljavnosti rudarske pravice,
2. na pridobivalnem prostoru še obstajajo zaloge mineralne surovine,
3. predloženi elaborat o zalogah in virih jasno izkazuje, da je dodatno izkoriščanje skladno z neizkoriščenimi količinami mineralne surovine, ki so del obstoječega rudarskega prostora,
4. predloženi rudarski projekt je revidiran in vsebuje podatke o dodatnih količinah ter njihovem vplivu na prostor, zlasti hrup, vibracije in zrak,
5. so bili izpolnjeni pogoji sanacije za doslej izkoriščeni del pridobivalnega prostora skladno z projektom, ki ureja sanacijo,
6. za pridobivalni prostor ni sprejet začasni ukrep za zavarovanje prostorskega načrtovanja, ki bi preprečeval povečanje količin.
7. s podaljšanjem ne bo prekoračeno obdobje skupnega trajanja koncesije, ki ga določa 3. točka 37. člena tega zakona.

- (2) V vlogi za povečanje količin mora nosilec rudarske pravice predložiti:
1. navesti podatke o nosilcu rudarske pravice in zakonitih zastopnikih skladno s 1. in 2. točko petega odstavka 35. člena tega zakona,
 2. navesti podatke o prostorskem aktu, namenjenem rudarstvu, iz 151. člena tega zakona, s katerim se ureja območje predlaganega pridobivalnega prostora,
 3. priložiti potrjen elaborat o zalogah in virih iz 83. člena tega zakona, iz katerega je razvidno, da v času vložitve vloge iz prve točke prejšnjega odstavka na pridobivalnem prostoru določenem v koncesijskem aktu še obstajajo zaloge mineralne surovine,
 4. priložiti revidiran rudarski projekt za povečanje količin mineralnih surovin znotraj pridobivalnega prostora, ki ga opredeljuje koncesijski akt,
 5. priložiti izjavo, da je izvedel predpisano sprotno sanacijo, kje in na kakšen način.
- (3) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, preveri popolnost vloge ter skladnost predložene dokumentacije na podlagi pisnih izjav odgovornega rudarskega projektanta in recenzenta o izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Vlagatelj odgovarja za resničnost in točnost podatkov ter izjav, ki jih poda v vlogi in priloženi dokumentaciji na podlagi 106. člena tega zakona.
- (5) Skladnost rudarskega projekta in elaborata z določbami tega zakona ugotavlja ministrstvo pristojno za rudarstvo na podlagi izjav odgovornega rudarskega projektanta in recenzenta o skladnosti z določbami tega zakona.
- (6) Vlagatelj mora v vlogi za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice podati izjavo, da je izvedel predpisano sprotno sanacijo, kje in na kakšen način. Rudarska pravica se lahko podeli tudi, če se ugotovi, da predpisana sprotna sanacija pridobivalnega prostora ni bila izvedena, če koncesionar k vlogi priloži dokazilo o zagotovitvi rezerviranih sredstev za sanacijo v višini zneska neizvedene sanacije skladno s 54. členom tega zakona. Koncesionar mora neizvedeni del sprotne sanacije pridobivalnega prostora izvesti v enem letu od sklenitve dodatka h koncesijski pogodbi iz desetega odstavka tega člena, sicer mu ministrstvo, pristojno za rudarstvo, odvzame rudarsko pravico, sanacijo pridobivalnega prostora pa mora izvesti v skladu s 100.a členom tega zakona.
- (7) Če koncesionar rezervirana sredstva za sanacijo iz prejšnjega odstavka zagotovi z vplačilom v sklad iz drugega odstavka 54. člena tega zakona, mu ministrstvo, pristojno za rudarstvo, o tem izda ugotovitveno odločbo, v kateri ugotovi višino obveznosti in ali so s tem poravnane obveznosti iz prejšnjega odstavka. Vplačilo v sklad iz drugega odstavka 54. člena tega zakona se poveča za znesek letnega nadomestila za upravljanje z rezerviranimi sredstvi za sanacijo, ki pripada skladu, in v tem primeru je znesek enak najvišjemu enkratnemu znesku nadomestila po predpisu iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona.
- (8) Če rudarski projekt iz 4. točke prvega odstavka tega člena še ni potrjen, ga ministrstvo, pristojno za rudarstvo, potrdi smiselno tako, kot določa 45. člen tega zakona.«

11. člen

Naslov 51. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(prenos rudarske pravice za izkoriščanje)«.

V tretjem odstavku se besedilo »v dveh letih« spremeni v besedilo »v treh letih« in besedilo »v enem letu« v besedilo »v dveh letih.

12. člen

Za 100.c členom se doda nov, 100.d člen, ki se glasi:

»100.d člen

(opravljanje dejavnosti v že zaprtih rudniških podzemnih objektih)

(1) Že zaprti rudniški podzemni objekti, ki so bili zaprti na podlagi rudarske zakonodaje, se lahko uporabijo za opravljanje drugih dejavnosti, kot so turistična dejavnost, kulturni dogodki, športni dogodki in podobno.

(2) Pogoje za uporabo zaprtih rudniških objektov za opravljanje drugih dejavnosti predpiše minister, pristojen za rudarstvo.«

13. člen

V 103. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Rudarski projekti za pridobitev dovoljenja za raziskovanje, rudarski projekti za pridobitev koncesije za izkoriščanje, elaborati o zalogah in virih za podaljšanje koncesije za izkoriščanje, rudarski projekt za povečanje pridobivanja količin znotraj obstoječega pridobivalnega prostora in rudarski projekti za opustitev izvajanja rudarskih del morajo biti revidirani na način in pod pogoji, ki jih določa ta zakon.«

14. člen

111. člen se spremeni tako, da se glasi:

»111. člen

(opravljanje strokovnih izpitov)

(1) Strokovni izpiti s področja rudarstva se opravljajo pri Inženirski zbornici Slovenije (v nadaljnjem besedilu: IZS), pred izpitno komisijo, ki jo s sklepom potrdi minister, pristojen za rudarstvo.

(2) Izpitno komisijo sestavlja pet članov, in sicer predsednik, namestnik predsednika in trije ostali člani, ki so strokovnjaki s področja rudarstva.

(3) Pri delu izpitne komisije sodeluje zapisnikar. Zapisnikar je oseba, ki vodi postopke v zvezi s prijavi na strokovne izpite, skrbi za pripravo in celovitost zapisnika o poteku strokovnega izpita za vsakega kandidata, za izpitno komisijo opravlja strokovno administrativna dela ter nadzira plačilo stroškov strokovnega izpita.

(4) Člani komisije morajo imeti vsaj sedmo stopnjo izobrazbe rudarske ali geotehnološke smeri ter najmanj 10 let delovnih izkušenj s področja rudarstva.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek mora imeti en član komisije strokovno izobrazbo elektro smeri in najmanj 10 let delovnih izkušenj z elektro področja pri uporabi eksplozijsko varne opreme.

(6) Opravljanje izpitov ni javno, lahko pa izpitu prisostvuje mentor kandidata.

(7) Članom izpitne komisije in zapisnikarju pripada povračilo stroškov v zvezi z delom v izpitni komisiji.

(8) Prijavo na strokovni izpit vložijo kandidati. K strokovnemu izpitu lahko pristopi kandidat, ki izpolnjuje predpisane pogoje glede vrste in stopnje izobrazbe, strokovne prakse in ima poravnane stroške strokovnega izpita.

(9) IZS vodi za namene ugotavljanja oseb, ki so opravile izpit, njihove istovetnosti in preverjanja podatkov ter odločanje po tem zakonu, evidenco oseb, ki so opravile strokovni izpit. Evidenca se vodi trajno kot nejavni del rudarske knjige, lahko pa tudi v fizični obliki. V evidenci se vodijo naslednji podatki:

1. osebno ime,
2. številka zadeve, v kateri je bila obravnavana prijava na strokovni izpit,
3. kraj in datum rojstva,
4. državljanstvo,
5. naslov stalnega oziroma začasnega bivališča,
6. šolska izobrazba ter strokovni in znanstveni naziv,
7. podatki o datumu in vrsti opravljenega strokovnega izpita.

(10) Vsebino prijave na strokovni izpit, vrsto strokovnih izpitov, izpitne vsebine za posamezno vrsto strokovnega izpita in podrobnejše pogoje za njihovo opravljanje, podrobnejše pogoje glede izobrazbe in strokovne prakse kandidatov ter način njihovega izkazovanja, pogoje za mentorja pri opravljanju strokovne prakse, izdelavo strokovne naloge in njeno ocenjevanje, pogoje za članstvo in podrobnejšo sestavo izpitne komisije, način ocenjevanja poznavanja posameznih področij, vsebino in način vodenja zapisnika izpitne komisije, odločanje komisije glede uspešnosti opravljanja izpita, obliko in vsebino potrdila o opravljenem strokovnem izpitu, obračunavanje stroškov opravljanja strokovnega izpita ter vodenje evidence o opravljenih strokovnih izpitih pripravi IZS ter potrdi minister, pristojen za rudarstvo. Pri določitvi vrst strokovnih izpitov se upošteva različna zahtevnost in vrsta del iz 70., 70.a in 105. člena tega zakona.

(11) Kandidatu, ki je opravil strokovni izpit, izpitna komisija izda potrdilo o opravljenem strokovnem izpitu. Če kandidat ne izpolnjuje pogojev za opravljanje strokovnega izpita ali strokovnega izpita ne opravi se izda potrdilo o neizpolnjevanju pogojev ali neopravljenem izpitu.«

15. člen

Za 111. členom se doda nov, 111.a člen, ki se glasi:

»111.a člen
(pristojnost IZS)

(1) IZS je v skladu z zakonom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij, pristojni organ za priznavanje poklicne kvalifikacije reguliranih rudarskih storitev. V zvezi z izvajanjem nalog iz 111. do 119. člena tega zakona ima IZS vse pravice in obveznosti, ki jih določa zakon, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij ter nalog opredeljenih v teh členih. Če s tem zakonom ni določeno drugače, se za izvajanje teh nalog uporabljajo določbe zakona, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij.

(2) O pritožbah zoper odločitve IZS v zvezi s priznavanjem poklicnih kvalifikacij odloča ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

(3) Priznavanje poklicne kvalifikacije vodje del po tem zakonu, vodenje imenika vodij del, vpis v imenik vodij del, izvajanje strokovnega izpita za vodjo del in izvajanje disciplinskega nadzora nad vodji del izvaja IZS kot javno pooblastilo.«

Dosedanji 111.a člen postane 111.b člen.

16. člen

V 112. členu se v prvem odstavku besedilo »ministrstvo, pristojno za rudarstvo« nadomesti s kratico »IZS«.

V tretjem odstavku se besedilo »ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo« nadomesti s kratico »IZS«.

17. člen

V 113. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) O vpisu odloči IZS, s sklepom.«

18. člen

V 114. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) O izbrisu iz imenika odloči IZS, s sklepom. V primeru iz 1. točke prejšnjega odstavka se izbris izvede na podlagi vloge stranke, v ostalih primerih iz prejšnjega odstavka pa po uradni dolžnosti.«

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka IZS, v primeru iz 3. točke prvega odstavka tega člena izvede izbris brez izdaje odločbe. IZS izbris opravi na podlagi vpogleda v centralni register prebivalstva, ki ga opravi najmanj dvakrat letno.«

19. člen

V 115. členu se besedilo »ministrstvo, pristojno za rudarstvo« spremeni v kratico »IZS«.

20. člen

V 116. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) IZS, osebo s priznano poklicno kvalifikacijo vpiše v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu najpozneje v osmih dneh od izdaje odločbe o priznanju poklicne kvalifikacije s strani ministrstva za rudarstvo. Takšna oseba ima pravico opravljati regulirano rudarsko storitev z dnem izdaje odločbe o priznanju poklicne kvalifikacije.«

21. člen

V 117. člen se besedilo »ministrstvu, pristojnem za rudarstvo« in besedilo »ministrstvu, pristojnem za rudarstvo« v prvem, drugem in četrtem odstavku nadomesti s kratico »IZS«.

22. člen

V 118. členu se v drugem odstavku »ministrstvo, pristojno za rudarstvo« nadomesti s kratico »IZS«.

23. člen

V 123. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Ne glede na določbe tega zakona lahko občinski inšpektorji izvajajo predhodni nadzor nad izvajanjem dejavnosti, povezanih z izkoriščanjem mineralnih surovin na območju njihove občine. Ob zaznavi nepravilnosti, mora o tem nemudoma obvestiti rudarsko inšpekcijo ali drug inšpekcijski organ iz 123. člena tega zakona, ki zadevo prevzame v nadaljnji postopek. Pri tem občinski inšpektor zlasti ugotavlja ali se nezakonita rudarska dela izvajajo izven pridobivalnih in raziskovalnih prostorov na območju njihove občine.«

24. člen

V 141. členu se v prvem odstavku za 24. točko doda 25. točka, ki se glasi:

»(25) če onemogoči dostop občinskemu inšpektorju ali pooblaščenim osebam s strani rudarske inšpekcije.«

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Če se ugotovi, da je imetnik rudarske pravice izkoriščal mineralne surovine v količinah, ki presegajo letno dovoljeno količino iz koncesijskega akta, se za vsak presežek zaračuna tri-kratna vrednost redne koncesnine. Višino presežka določi ministrstvo na podlagi letnih poročil in nadzora, zavezanca pa se o ugotovitvah predhodno pisno obvesti.«

25. člen

V 142. členu se v prvem odstavku za 17. točko doda nova 18. točka, ki se glasi:

»18. če izvaja rudarska dela ali izkorišča mineralne surovine izven pridobivalnega ali raziskovalnega prostora.«

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

26. člen

(1) Postopki za podelitev in podaljšanje rudarskih pravic, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona in o katerih do dneva njegove uveljavitve še ni bilo dokončno odločeno, se nadaljujejo po določbah tega zakona.

(2) V primerih iz prejšnjega odstavka se šteje, da je organ, pristojen za izdajo koncesijskega akta oziroma odločbe o podelitvi oziroma podaljšanju, ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

(3) V primeru, da je bil pred uveljavitvijo tega zakona koncesijski akt izdan s strani Vlade Republike Slovenije, vse pravice in obveznosti iz tega zakona ostanejo v veljavi, spremembe in dopolnitve pa od uveljavitve dalje izvaja ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

(4) Če je imetnik rudarske pravice pravočasno vložil vlogo za njeno podaljšanje v skladu s 50. členom ZRud-1, se šteje, da rudarska pravica ostane v veljavi do pravnomočne odločitve o vlogi, ne glede na njeno morebitno dopolnjevanje skladno s predpisi, ki urejajo upravni postopek. V tem času se pravica izvršuje v obsegu in pod pogoji, določenimi v koncesijskem aktu oziroma pogodbi ob vložitvi vloge, pri čemer podaljšanje nastopi po samem zakonu, brez izdaje posebnega akta ali aneksa.

(5) Če je imetnik rudarske pravice pravočasno vložil vlogo na podlagi 100 a. člena tega zakona, se šteje, da rudarska pravica ostane v veljavi do sklenitve pogodbe za sanacijo bivšega pridobivalnega prostora. Koncesnino za mineralno surovino, ki bo pridobil v tem času koncesionar plača po podpisu pogodbe.

(6) Ne glede na določbo drugega odstavka 2. člena tega zakona mora ministrstvo, pristojno za rudarstvo, v roku dvanajstih mesecev od uveljavitve tega zakona pripraviti in Vladi v sprejem predložiti spremembe in dopolnitve državne rudarske strategije, ki je bila sprejeta leta 2018, tako da bo usklajena z določbami tega zakona.

27. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Osrednji namen spremembe v 8. členu ZRud-1 je uskladitev z načeli trajnostnega razvoja in učinkovitega varovanja javnega interesa. Bistvena sprememba je prenos pristojnosti izdaje odločbe o podelitvi rudarske pravice za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih virov iz Vlade na ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

Rešitev je v skladu z dobrimi praksami v EU, kjer se rudarska politika oblikuje na nacionalni ravni, medtem, ko občine sodelujejo pri umeščanju dejavnosti v prostor oz. preverjanju skladnosti s prostorskimi izvedbenimi akti.

Prehodne določbe so namenjene zagotavljanju pravne varnosti in kontinuitete pri izvajanju rudarskih postopkov, ki so bili začeti pred uveljavitvijo zakona, saj se ti nadaljujejo po novi ureditvi, s čimer se prepreči pravna praznina in zagotovi enotna uporaba posodobljenih pravil. Pristojnost za izdajo koncesijskih aktov oziroma odločb pa se od uveljavitve dalje konsolidira na ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, kar odpravlja prejšnje delitve med Vlado RS in ministrstvom ter povečuje preglednost odločanja.

Za že podeljene pravice na podlagi aktov Vlade RS ostajajo pravice in obveznosti nespremenjene, vse nadaljnje spremembe in dopolnitve pa izvaja ministrstvo, s čimer je zagotovljena kontinuiteta za nosilce pravic ob hkratni jasni določitvi nove pristojnosti.

K 2. členu

Sprememba v drugem odstavku 10. člena ZRud-1 se odraža v tem, da se doda obvezna sestavina državne rudarske strategije, ki je v skladu s stališči Računskega sodišča, ki jih je podalo v času trajanja revizije.

Vežano na to določbo prehodna določba šestega odstavka 26. člena določa, da mora ministrstvo v 12 mesecih po uveljavitvi tega zakona pripraviti spremembe obstoječe državne rudarske strategije iz leta 2018, tako da bo usklajena z novimi določbami zakona.

S spremembo se preprečuje dolgotrajno prehodno obdobje in zagotavlja pravočasno posodobitev strateškega okvira, kar je ključno za stabilno upravljanje z mineralnimi surovinami in skladnost z načelom pravne predvidljivosti.

K 3. členu

Dosedanja ureditev je samoupravnim lokalnim skupnostim nalagala obveznost izdelave rudarsko-geoloških študij v razvojnih dokumentih in prostorskih aktih. Računsko sodišče je v revizijskem postopku opozorilo, da večina občin za tovrstne naloge nima ustreznih strokovnih zmogljivosti in

kadrov ter, da rudarsko-geološke študije v praksi pripravlja Geološki zavod Slovenije v okviru rudarske geološke službe. Kot izhaja iz podatkov podanih Računskemu sodišču je od leta 1992 Geološki zavod izdelal študije za 182 občin, od tega 104 po uveljavitvi ZRud-1 in 55 po sprejetju državne rudarske strategije. Čeprav je obveznost priprave študij zakonsko naložena lokalnim skupnostim, je ministrstvo njihovo izdelavo financiralo in poverilo Geološkemu zavodu Slovenije, kar je v nasprotju z določbami ZRud-1. S spremembo drugega odstavka 11. člena ZRud-1 se zato obveznost občin omejuje na upoštevanje državne rudarske strategije pri načrtovanju potreb in načina oskrbe z mineralnimi surovinami ter pri vključevanju teh vsebin v svoje razvojne dokumente.

K 4. členu

S 4. členom se spreminja prvi odstavek 12. člena ZRud-1, ki po novem določa, da se mineralne surovine, ki so kot pomembne in strateške opredeljene v državni rudarski strategiji, ter pridobivalni prostori, v katerih se te izkoriščajo, štejejo za mineralne surovine in prostore v javnem interesu, in sicer do popolnega izkoriščanja bilančnih zalog ali do trajne opustitve njihovega izkoriščanja.

Drugi in tretji odstavek obstoječega 12. člena ZRud-1, ki sta določala, da območja iz prvega odstavka 12. člena z uredbo določi vlada na predlog ministra, pristojnega za rudarstvo in tretji odstavek 12. člena ZRud-1, ki je določil, da minister, pristojen za rudarstvo, predlaga vladi izdajo uredbe iz prejšnjega odstavka, če na podlagi obrazloženega in utemeljenega predloga ene ali več samoupravnih lokalnih skupnosti ali na podlagi poprej opravljene analize ugotovi, da bo mogoče s pomočjo izkoriščanja določene vrste mineralne surovine na določenem območju zagotoviti pospešen gospodarski in družbeni razvoj, sta črtana. Slednje se odraža v tem, da v teh primerih ne bodo več sprejete uredbe Vlade.

K 5. členu

Sprememba v 34. členu ZRud-1 postavlja večjo jasnost in preglednost postopka podeljevanja koncesij za izkoriščanje mineralnih surovin. Dosedanja ureditev je dopuščala določene interpretativne nejasnosti glede tega, ali je podelitev koncesije vezana izključno na predhodno izdan rudarski koncesijski akt ali pa tudi na javni razpis.

Z dopolnjeno formulacijo se jasno določa, da je koncesija za izkoriščanje vedno vezana na predhodno izdan rudarski koncesijski akt, ki predstavlja pravno podlago za določitev pridobivalnega prostora, obsega in pogojev izkoriščanja.

K 6. členu

Spremembe 35. člena ZRud-1 prenavljajo pogoje za izdajo rudarskega koncesijskega akta in prinaša večjo jasnost ter preglednost postopkov in možnosti za optimizacijo vodenja pregleda vlog na strani pristojnih na ministrstvu pristojnem za rudarstvo.

Glavna sprememba je v petem odstavku 34. člena ZRud-1, ki razdeljuje vlogo za pridobitev rudarske pravice na vodilno projektno dokumentacijo in drugo projektno dokumentacijo. Takšna rešitev sledi praksi in vzoru na drugih infrastrukturnih področjih (npr. gradbeništvo), kjer se ključni podatki, potrebni za odločitev o podelitvi pravice, ločijo od tehnično-strokovnih prilog.

Vodilna projektna dokumentacija vsebuje bistvene podatke o vlagatelju, pridobivalnem prostoru, vrsti in količini surovine, načinu izkoriščanja ter predlagani dobi trajanja koncesije, s čimer se omogoča hitrejša in učinkovitejša presoja primernosti vloge ter skladnosti z državno rudarsko strategijo in prostorskimi akti.

Druga projektna dokumentacija pa obsega zahtevnejše strokovne podlage, kot so geodetski načrt, rudarski projekt ter soglasja lastnikov ali imetnikov pravic, kar zagotavlja celovitost in pravno-formalno pravilnost vloge.

Na ta način se jasno določa struktura vloge in razmejuje med bistvenimi podatki, potrebnimi za odločanje, ter dodatnimi strokovnimi dokazili. S tem se zmanjšujejo nejasnosti, povečuje preglednost za vlagatelje, omogoča bolj standardizirana obravnava vlog in krepi pravna varnost postopkov.

Sprememba predstavlja pomemben korak k večji učinkovitosti, predvidljivosti in profesionalizaciji sistema podeljevanja rudarskih pravic.

K 7. členu

Sprememba 36. člena ZRud-1 je obsežnejša in prinaša ključno novost, da se skladnost projektov izkoriščanja mineralnih surovin v okviru pregleda izpolnjevanja pogojev pri pridobitvi ali podaljšanju pravic za raziskovanje oz. izkoriščanje mineralnih surovin ugotavlja že na ravni občinskega prostorskega načrta (OPN).

S tem se postopki poenostavijo in pospešijo, hkrati pa je obstoječi OPPN še vedno zavezujoč, če je sprejet. Pomembna dopolnitev je tudi možnost, da občinski oziroma mestni svet s sklepom lahko potrdi skladnost projekta, kadar je postopek sprejemanja prostorskega akta še v teku, kar krepi vlogo lokalne skupnosti.

Predlog spremembe sledi že sprejetim določilom v okviru Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (ZORZFS), ki v šestem odstavku 61. člena določa, da se "za skladnega z dokumenti urejanja prostora štejeta tudi pridobivalni prostor in njegova raba, če takšen občinski podrobni prostorski načrt ni izdelan, območje predlaganega pridobivalnega prostora za namen nadzemnega pridobivanja mineralnih surovin pa je določeno z ustrezno namensko rabo prostora v občinskem prostorskem načrtu.«

Prav tako se z spremembo dodaja določilo, da v primeru, če občina poda negativno mnenje, lahko ministrstvo vključi občinskega urbanista, ki poda strokovno mnenje kot podlago za odločitev o izpolnjevanju pogoja skladnosti s prostorskimi akti.

Sprememba zagotavlja večjo pravno predvidljivost za vlagatelje, krepi transparentnost postopkov in uravnoteženo vključuje občine v odločanje.

K 8. členu

Sprememba v 46. členu ZRud-1 se nanaša na pridobivanje pravice izvajanja rudarskih del na zemljišču, in sicer je spremenjena 2. točka tretjega odstavka, ki sedaj določa, da lahko vlagatelj pridobi pravico izvajati rudarska dela na podlagi zakupne pogodbe ali pogodbe o stvarni služnosti, ki jo sklene z lastnikom zemljišča.

Ključna novost je dodani četrti odstavek 46. člena ZRud-1, ki določa, da za veljavnost takšne pravice ni potreben vpis v zemljiško knjigo, kot je bilo prej določeno, s čimer se odpravlja ena večjih praktičnih ovir za (bodoče) koncesionarje. Slednje izhaja tudi iz pravne analize Klemna Eržena (2024).

Hkrati Sistemsko pojasnilo Ministrstva za infrastrukturo iz leta 2022 že podaja upravne smernice, vendar normativna ureditev v zakonu ni usklajena kar povzroča dodatno negotovost.

Predlagana določba 46. člena ZRud-1 se razlikuje od systemskega pojasnila za izvajanja ZRud-1, št. 010-82/2016/148 z dne 8. 11. 2022ⁱ, ki ga je izdalo takrat pristojno Ministrstvo za infrastrukturo, ki je kot dokazilo o pravici izvajati rudarska dela predvidevalo zemljiškknjižni vpis.

Spremembe so pomembne, ker so številnim koncesionarjem v praksi težave povzročale prav zahteve glede oblike in vpisa služnostnih pravic v zemljiško knjigo, kar je zavlačevalo postopke za pridobitev ali podaljšanje rudarskih pravic. Novi člen jasneje določa možnosti, kdaj je pravni posel z lastnikom zemljišča zadostno dokazilo, kar prispeva k večji učinkovitosti in krajšim rokom odločanja.

K 9. členu

Veljavni 50. člen ZRud-1 ureja podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje mineralnih surovin. V praksi se je pokazalo, da so postopki podaljšanja pogosto dolgotrajni in zapleteni, čeprav gre za pravice, ki so bile že podeljene na podlagi obsežnega preverjanja vseh zakonskih pogojev. Zaradi tega prihaja do nepotrebne administrativne obremenitve tako koncesionarjev kot ministrstva, hkrati pa obstaja tveganje za prekinitev rudarskih del in gospodarsko škodo.

Predlagana sprememba celotnega 50. člena ZRud-1 določa, da se v primeru podaljšanja rudarske pravice brez spremembe obsega pridobivalnega prostora preverjajo le trije osnovni pogoji: pravočasna vložitev vloge, obstoj neizkoriščenih zalog ter usklajenost podatkov z rudarsko knjigo. S tem se podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice bistveno poenostavi in skrajša.

Ostali pogoji, ki jih zakon sicer zahteva ob prvotni podelitvi koncesije, se ne preverjajo avtomatično ob podaljšanju, temveč le izredno – v primeru utemeljenega suma njihovega neizpolnjevanja. Takšna rešitev zagotavlja, da se rudarska dejavnost ne prekinja po nepotrebem, hkrati pa ohranja učinkovit nadzor, saj lahko pristojni organi kadarkoli sprožijo nadzorni postopek.

Namen spremembe je torej racionalizirati postopek podaljšanja rudarskih pravic, zmanjšati administrativne ovire in omogočiti nemoteno nadaljevanje izkoriščanja mineralnih surovin, ob hkratnem ohranjanju nadzora in varstva javnega interesa.

Dodano je tudi določilo, da so interventna podaljšanja rudarskih pravic brez utemeljenega razloga dopustna le v jasno opredeljenih primerih višje sile in največ za obdobje 12 mesecev, z obvezno strokovno obrazložitvijo in spremljanjem s ciljnim kazalniki. S tem se zmanjšuje politično ali operativno zlorabo podaljšanj ter povečuje odgovornost, na kar je v postopku revizije opozorilo ministrstvo tudi Računsko sodišče.

Pozitivne novosti predloga:

- Podaljšanje roka za vložitev vloge z 6 na 12 mesecev pred iztekom rudarske pravice je skladno z novelo zakona, sprejeto septembra 2024, in prispeva k večji predvidljivosti in pravočasni obravnavi vlog. [gov.si]
- Jasno opredeljeni pogoji za podaljšanje rudarske pravice, vključno z dokazili o neizkoriščenih zalogah, skladnosti s prostorskimi akti in izvedbi sanacije, krepijo transparentnost postopka.
- Možnost podaljšanja v primeru višje sile (13. odstavek) je ustrezno vključena kot varovalka za nepredvidene okoliščine.
- Interventna podaljšanja (14. odstavek) so omejena na izjemne primere, kar preprečuje zlorabe in ohranja integriteto sistema.
- Vključitev rudarskega projekta za koncesije pred letom 2011 (11. odstavek) ustrezno naslavlja zgodovinske posebnosti.

Predlog novega 50. člena ZRud-1 predstavlja pomemben korak k večji pravni jasnosti in operativni učinkovitosti pri podaljševanju rudarskih pravic za izkoriščanje mineralnih surovin. Vsebina člena je usklajena z aktualnimi potrebami rudarske dejavnosti v Sloveniji, ki se vse bolj osredotoča na trajnostno rabo virov in sanacijo pridobivalnih prostorov. Je celovit in sistematično ureja postopek podaljšanja rudarskih pravic brez povečanja količin izkoriščanja. Vključuje ustrezne varovalke, tehnične zahteve in postopkovne roke, ki prispevajo k večji pravni varnosti in odgovornemu ravnanju

nosilcev rudarskih pravic. Ob upoštevanju zgoraj navedenih priporočil bo člen še dodatno prispeval k trajnostnemu upravljanju z mineralnimi viri v Republiki Sloveniji.

K 10. členu

Trenutno veljavni zakon poleg pridobitev rudarske pravice za raziskovanje predvideva predvsem postopke za podaljšanje rudarske pravice ali za podelitev nove koncesije. V praksi pa se pogosto pojavljajo primeri, ko nosilec rudarske pravice na istem pridobivalnem prostoru razpolaga z dodatnimi zalogami mineralne surovine in želi povečati obseg izkoriščanja, ne da bi bilo treba odpirati nov prostor ali izvesti celoten postopek podelitve nove rudarske pravice.

Predlagan nov 50.a člen ZRud-1 sistematično ureja pogoje, pod katerimi je mogoče povečati količine znotraj obstoječega pridobivalnega prostora. Ti pogoji zagotavljajo ravnovesje med gospodarskim interesom učinkovite izrabe zalog ter varstvom okolja in prostora. Med bistvene zahteve sodijo pravočasna vložitev vloge, dokaz o obstoju zalog, revidiran rudarski projekt s podatki o vplivih na okolje ter izpolnjevanje obveznosti sprotne sanacije. Ohranja se torej skladnost z državno rudarsko strategijo.

Rešitev omogoča pravno varno, pregledno in hitrejše odločanje ministrstva v primerih, ko gre le za povečanje količin v že obstoječem in prostorsko sprejetem pridobivalnem prostoru, ne pa za nove posege. Hkrati se z natančno določenimi pogoji in odgovornostjo nosilca rudarske pravice za točnost predložene dokumentacije krepi odgovorno ravnanje pri izkoriščanju mineralnih surovin.

Predlog 50.a člena Zakona o rudarstvu sistematično ureja možnost povečanja količin izkoriščanja mineralnih surovin znotraj obstoječega pridobivalnega prostora, kar predstavlja pomembno dopolnitev obstoječe zakonodaje. Člen je usmerjen v racionalno rabo že koncesioniranih virov, ob hkratnem upoštevanju okoljskih in prostorskih vidikov. Predstavlja uravnotežen pristop k povečanju izkoriščanja mineralnih surovin znotraj obstoječih pridobivalnih prostorov. Vključuje tehnične, okoljske in prostorske pogoje, ki prispevajo k trajnostnemu upravljanju z rudnimi viri. Ob upoštevanju zgoraj navedenih priporočil bo člen dodatno prispeval k večji pravni varnosti, okoljski odgovornosti in transparentnosti postopkov v rudarstvu.

Pozitivne novosti predloga:

- Jasno opredeljeni pogoji za povečanje količin, vključno z zahtevami po revidiranem rudarskem projektu in elaboratu o zalogah, prispevajo k strokovni utemeljenosti odločanja.
- Okoljski vidiki (hrup, vibracije, zrak) so izrecno vključeni v presojo vplivov, kar krepi okoljsko odgovornost nosilcev rudarskih pravic.
- Sanacija pridobivalnega prostora je predpogoj za povečanje količin, kar spodbuja sprotno izvajanje sanacijskih ukrepov.
- Možnost zagotovitve rezerviranih sredstev za sanacijo v primeru neizvedene sanacije je ustrezno urejena in skladna z določbami 54. člena zakona.
- Vključitev prostorskega načrtovanja kot pogoja za povečanje količin zagotavlja usklajenost z lokalnimi razvojnimi dokumenti.

K 11. členu

51. člen ZRud-1 določa rok dveh let za prenos rudarske pravice od začetka stečajnega postopka ter enega leta od prenehanja prenosnika pravice oziroma pravnomočnosti sklepa o dedovanju. V praksi so se ti roki izkazali za prekratke, saj so postopki stečaja, likvidacije ali dedovanja pogosto dolgotrajni in presegajo zakonske roke, na kar nosilci pravic nimajo vpliva.

S spremembo tretjega odstavka 51. člena ZRud-1 se roki podaljšujejo, v primeru stečaja iz dveh na tri leta, v primeru prenehanja prenosnika ali dedovanja pa iz enega na dve leti.

S spremembami se omogoča realnejši časovni okvir za izvedbo prenosa rudarske pravice, preprečuje prenehanje pravic zaradi zgolj formalnih razlogov in zagotavlja večjo pravno varnost tako koncesionarjem kot državi. Sprememba zmanjšuje tveganje za prekinitvev izkoriščanja mineralnih surovin zaradi dolgotrajnih sodnih ali upravnih postopkov.

K 12. členu

V 12. členu je dodan nov 100. d člen, ki ureja pravno praznino glede ureditve, uporabe in nadzora nad opravljanjem turistične dejavnosti, ki se že izvaja, na primer v Premogovniku Velenje, Rudniku Mežica, Rudniku Sitarjevec, se izvajajo jamatlone po jamskih objektih Rudnika Trbovlje Hrastnik, ogledi filma v jami Rudnika Trbovlje-Hrastnik, stare muzejske vrtine, ipd.

S tem bi družbe, ki se ukvarjajo s temi dejavnostmi prevzele te jamske objekte, jih pregledovale, in vzdrževale.

Poleg tega bi lahko tisti subjekti, ki bi prevzeli objekte premogovnikov izvajali aktivnosti, ki se nanašajo na novo Uredbo (EU) 2024/1787 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o zmanjšanju emisij metana v energetskem sektorju in spremembi Uredbe (EU) 2019/942 (ti. Metansko uredbo). Pogoji za uporabo določil se predpišejo naknadno v pravilniku.

K 13. členu

Dopolnitev prvega odstavka 103. člena ZRud-1 je potrebna zaradi uskladitve z novo ureditvijo iz 50.a člena ZRud-1 zakona, ki določa možnost povečanja pridobivanja količin znotraj obstoječega pridobivalnega prostora. Zato je smiselno, da se tudi ti projekti vključijo med rudarske projekte, ki morajo biti predmet revizije.

Z vključitvijo obveznosti revizije rudarskega projekta za povečanje pridobivanja količin znotraj obstoječega pridobivalnega prostora se zagotavlja strokovna presoja ustreznosti predlaganih rešitev, skladnost z rudarsko zakonodajo, varnostjo in varstvom okolja ter usklajenost z dovoljenimi pogoji iz koncesijskega akta.

K 14. členu

Strokovne izpite s področja rudarstva izvaja ministrstvo, pristojno za rudarstvo. V praksi se je pokazalo, da takšna ureditev obremenjuje ministrstvo z nalogami, ki so izrazito strokovne narave in za katere obstaja primernejši institucionalni okvir.

Predlagana sprememba celotnega 111. člena ZRud-1 prenaša opravljanje strokovnih izpitov na Inženirsko zbornico Slovenije (IZS), kjer se že opravljajo izpiti s sorodnih področij gradbeništva, geotehnologije in elektrotehnike. Izpitna komisija bo imenovana s sklepom ministra, pristojnega za rudarstvo, kar ohranja nadzor države, vendar se organizacijsko in strokovno izvajanje seli na IZS.

Sestava komisije, pogoji za njene člane, vloga zapisnikarja in pogoji za kandidate so določeni podobno kot v veljavni ureditvi, z določenimi dopolnitvami. IZS prevzema tudi vodenje evidence oseb, ki so opravile strokovni izpit, kar zagotavlja kontinuiteto in transparentnost. Ministrstvo, pristojno za rudarstvo pa ohranja ključno vlogo pri potrjevanju komisije in potrjevanju aktov, ki urejajo vsebino izpitov in podrobnejše pogoje.

Glavni namen spremembe je razbremenitev ministrstva, pristojnega za rudarstvo ter večja strokovnost in učinkovitost pri izvajanju izpitov. Sprememba hkrati sledi praksi drugih reguliranih strok, kjer izpite izvajajo stanovske zbornice, ob hkratnem ohranjanju nadzora s strani države.

K 15. členu

S spremembo 111. a člena ZRud-1 se pristojnost Inženirske zbornice Slovenije (IZS) kot organa za priznavanje poklicnih kvalifikacij reguliranih rudarskih storitev, po vzoru ureditve iz Gradbenega zakona. Namen spremembe je jasna in pregledna ureditev pristojnosti ter poenotenje sistema z drugimi reguliranimi poklici na področju graditve objektov.

IZS bo v zvezi z izvajanjem nalog iz 111. do 119. člena ZRud-1 imela vse pravice in obveznosti, kot jih določa zakon, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij, ter naloge izrecno določene v zakonu. S tem se omogoča, da se postopki priznavanja poklicnih kvalifikacij, vodenje imenika vodij del, izvajanje strokovnih izpitov ter disciplinski nadzor nad vodji del izvajajo v okviru stanovske organizacije, ki razpolaga s potrebnim strokovnim znanjem in izkušnjami.

Sprememba tako krepi strokovnost, poenostavlja postopke ter prenaša izvajanje nalog na organizacijo, ki je že uveljavljena na področju reguliranih poklicev, hkrati pa ohranja nadzor države prek pritožbenih postopkov.

K 16. členu

Sprememba 112. člena ZRud-1 se nanaša na prenos pristojnosti za vodenje in vzdrževanje imenika pooblaščenih oseb v rudarstvu z ministrstva na Inženirsko zbornico Slovenije (IZS). Gre za nomotehnično uskladitev z novim 111.a členom, ki določa, da IZS prevzema naloge v zvezi z reguliranimi rudarskimi storitvami. S tem se zagotavlja konsistentnost zakonskega besedila in jasna opredelitev pristojnosti.

K 17. členu

Sprememba drugega odstavka 113. člena ZRud-1 določa, da o vpisu v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu odloča IZS s sklepom. S tem se usklajuje postopek vpisa z novo pristojnostjo IZS ter poenostavlja upravni postopek, saj se namesto upravne odločbe uporablja sklep, kar je skladno z ureditvijo v primerljivih stanovskih organizacijah.

K 18. členu

Spremembe drugega in tretjega odstavka 114. člena ZRud-1 urejajo izbris iz imenika pooblaščenih oseb v rudarstvu, ki ga po novem izvaja IZS. V določenih primerih (npr. smrt) se izbris izvede brez izdaje odločbe, na podlagi vpogleda v centralni register prebivalstva. S tem se racionalizira postopek in zagotavlja ažurnost imenika, ob hkratnem spoštovanju pravne varnosti.

K 19. členu

Sprememba 115. člena ZRud-1 se nanaša na prenos nalog v zvezi z reguliranimi rudarskimi storitvami za tujce z ministrstva na IZS. Gre za uskladitev z novo sistemsko ureditvijo, ki IZS določa kot pristojni organ za vodenje postopkov priznavanja poklicnih kvalifikacij v rudarstvu.

K 20. členu

Sprememba četrtega odstavka 116. člena ZRud-1 določa, da IZS vpiše osebo s priznано poklicno kvalifikacijo v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu najpozneje v osmih dneh od izdaje odločbe. S tem se zagotavlja pravočasna vključitev strokovnjakov v sistem in jasna opredelitev začetka pravice do opravljanja regulirane rudarske storitve.

K 21. členu

Spremembe prvega, drugega in četrtega odstavka 117. člena ZRud-1 določajo, da postopke občasnega opravljanja reguliranih rudarskih storitev za državljane držav pogodbenic vodi IZS. S tem

se zagotavlja enotna obravnava vseh vrst reguliranih storitev v rudarstvu pod okriljem stanovske organizacije.

K 22. členu

Sprememba drugega odstavka 118. člena ZRud-1 določa, da IZS ugotavlja vzajemnost in enakovrednost kvalifikacij za državljane tretjih držav. Gre za uskladitev pristojnosti z novo sistemsko ureditvijo, ki IZS določa kot organ za vodenje imenika in presojo pogojev za opravljanje reguliranih rudarskih storitev.

K 23. členu

V praksi se je pokazalo, da inšpektorji pristojni za področje rudarstva ne morejo vedno pravočasno priti na teren, zlasti ob nenadnih posegih ali kršitvah, ki zahtevajo takojšnje evidentiranje dejanskega stanja na pridobivalnem ali okoliškem prostoru.

Predlagana sprememba četrtega odstavka 123. člena ZRud-1 zato določa možnost, da lahko občinski inšpektorji v okviru svojih pooblastil opravijo osnovne nadzorstvene aktivnosti na terenu – npr. ogled, fotografiranje, izdelavo zapisnika o dejanskem stanju – ter zbrane podatke posredujejo pristojnemu državnemu inšpektoratu.

Takšna rešitev omogoča hitrejše in učinkovitejše evidentiranje nepravilnosti, zmanjšuje tveganje, da bi bile kršitve spregledane, ter krepi sodelovanje med državno in občinsko ravno nadzora. Občinski inšpektorji ne bodo odločali v postopkih, temveč bodo imeli zgolj vlogo podaljšane roke pri zbiranju dokazov in posredovanju informacij državnemu organu.

K 24. členu

Predlagana sprememba 141. člena ZRud-1 dodaja novo 25. alinejo v prvem odstavku, po kateri se kot prekršek šteje tudi, če imetnik rudarske pravice onemogoči dostop občinskemu inšpektorju ali pooblaščenim osebam Inšpektorata RS za naravne vire.

Dodaja se tudi nov četrti odstavek 141. člena, ki določa finančno sankcijo v primeru prekoračitve dovoljene letne količine izkoriščanja mineralnih surovin. Če se ugotovi presežek, se zaračuna trikratna vrednost redne koncesnine. Višino presežka določi ministrstvo na podlagi letnih poročil in nadzora, zavezanca pa se o ugotovitvah predhodno obvesti.

Sprememba torej hkrati krepi nadzor in uvaja strožje sankcioniranje za prekoračitve, ki lahko pomenijo resno škodo za okolje, lokalne skupnosti in državo kot lastnico mineralnih surovin.

K 25. členu

ZRud-1 predvideva prekršek samo za primer izkoriščanja mineralne surovine brez koncesijske pogodbe, ne pa tudi za primer izkoriščanja mineralne surovine izven okvira podeljene rudarske pravice oz. izven obstoječega pridobivalnega ali raziskovalnega prostora določenega kamnoloma, peskokopa, gramoznice, glinokopa, ipd. Zato se s doda v prvem odstavku 142. člena nova 18. točka, da se obravnava tudi te primere kršitev kot prekršek.

K 26. členu

Ta člen ureja prehodne določbe, ki so potrebne za zagotovitev pravne varnosti in kontinuitete pravic in obveznosti imetnikov obstoječih rudarskih pravic in koncesij.

Prvi odstavek 26. člena določa, da se postopki za podelitev in podaljšanje rudarskih pravic, začeti pred uveljavitvijo zakona, nadaljujejo po določbah tega zakona. S tem se zagotavlja enotna uporaba

nove ureditve ter preprečuje nastanek pravnih praznin v postopkih, ki ob uveljavitvi zakona še niso pravnomočno zaključeni.

Drugi in tretji odstavek pojasnjujeta, da je za izdajo koncesijskih aktov in odločb o podelitvi oziroma podaljšanju rudarskih pravic pristojno ministrstvo, pristojno za rudarstvo, tudi v primerih, ko je bil koncesijski akt izdan s strani Vlade Republike Slovenije. S tem se zagotavlja poenotenje in učinkovitost postopkov.

Četrty odstavek določa, da v primerih podaljšanja rudarskih pravic, oziroma za katere je bila pravočasno vložena vloga za podaljšanje, ostanejo v veljavi do pravnomočne odločitve o vlogi, ne glede na morebitno dopolnjevanje vloge v skladu s predpisi, ki urejajo upravni postopek. S tem se vzpostavlja »ex lege« podaljšanje rudarskih pravic do zaključka postopka odločanja, kar preprečuje prekinitve pravic in obveznosti imetnikov in zagotavlja njihovo nemoteno izvajanje. Pri tem se pravice in obveznosti izvršujejo v obsegu in pod pogoji obstoječega koncesijskega akta oziroma pogodbe, pri čemer ni potrebna izdaja posebnega akta s strani Ministrstva za naravne vire in prostor ali aneksa k pogodbi.

Peti odstavek določa, da rudarska pravica ostane v veljavi do sklenitve pogodbe za sanacijo bivšega pridobivalnega prostora, koncesnina pa se plača po podpisu pogodbe. Nanaša se na 100 a. člen ZRud-1, ki določa pogoje za zapustitev rudnika, kar pomeni površinskega kopa, plinskih in naftnih vrtin, podzemnih jamskih objektov v primeru prenehanja rudarske pravice pred zaključkom sanacije. Ta člen določa, da mora bivši nosilec rudarske pravice pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, v osmih dneh od vročitve inšpekcijske odločbe (1. točka 2. odstavka 100a. člena) vložiti vlogo za predčasno popolno in trajno opustitev izvajanja rudarskih del. Ministrstvo, pristojno za rudarstvo do sedaj ni uvedlo še nobenega takšnega postopka, kar pomeni, da ostajajo prostori nesanirani, poleg tega pa je državni proračun prikrajšan za sredstva.

Šesti odstavek določa obveznost ministrstva, pristojnega za rudarstvo, da v dvanajstih mesecih od uveljavitve zakona pripravi spremembe in dopolnitve državne rudarske strategije, sprejete leta 2018, tako da bo ta usklajena z novo zakonsko ureditvijo. S tem se sledi tudi priporočilu Računskega sodišča glede izvajanja državne rudarske strategije.

K 27. členu

Predlog zakona upošteva določbo prvega odstavka 154. člena Ustave Republike Slovenije, ki določa, da predpis začne veljati petnajsti dan po objavi, če v njem ni drugače določeno.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

8. člen

(pristojnost in načini upravljanja z mineralnimi surovinami)

(1) Upravljanje z mineralnimi surovinami je v pristojnosti Republike Slovenije, ki ureja, načrtuje, dovoljuje in nadzira iskanje, raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin in v pristojnosti samoupravnih lokalnih skupnosti, ki lahko v skladu s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje, določajo območja, namenjena rudarstvu.

(2) Upravljanje z mineralnimi surovinami v pristojnosti Republike Slovenije se zagotavlja:

1. s pripravo, sprejetjem in izvajanjem strategije Republike Slovenije o ravnanju z mineralnimi surovinami (v nadaljnjem besedilu: državna rudarska strategija),
2. z odločanjem o podelitvi rudarske pravice za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin,
3. z vzpostavitvijo, vodenjem in vzdrževanjem zbirke rudarskih podatkov,
4. z izvajanjem geološke dejavnosti, namenjene rudarstvu, in
5. z izvajanjem drugih ukrepov skladno s tem zakonom.

(3) Upravljanje z mineralnimi surovinami v pristojnosti samoupravnih lokalnih skupnosti se zagotavlja s pripravo in sprejemanjem prostorskih aktov, s katerimi se določajo območja, namenjena izkoriščanju mineralnih surovin in prostorski izvedbeni pogoji za njihovo izkoriščanje (v nadaljnjem besedilu: prostorski akti, namenjeni rudarstvu).

10. člen
(sprejem državne rudarske strategije)

Državno rudarsko strategijo sprejme Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na predlog ministra oziroma ministrice, pristojne za rudarstvo (v nadaljnjem besedilu: minister, pristojen za rudarstvo).

11. člen
(izvajanje državne rudarske strategije)

(1) Državna rudarska strategija je strokovna podlaga pri izdelovanju in sprejemanju dokumentov urejanja prostora.

(2) Samoupravne lokalne skupnosti morajo za svoja območja izdelati rudarsko-geološke študije in na njihovi podlagi, skladno z državno rudarsko strategijo, v svojih razvojnih dokumentih načrtovati potrebe in način oskrbe z mineralnimi surovinami in jih vključevati v prostorske akte, namenjene rudarstvu.

12. člen
(mineralne surovine v javnem interesu)

(1) Če so določene vrste mineralnih surovin z državno rudarsko strategijo opredeljene kot strateško pomembne za Republiko Slovenijo, njihova ležišča pa so na območjih, na katerih bi bilo mogoče s pomočjo njihovega izkoriščanja pospešiti njihov gospodarski in družbeni razvoj, zmanjšati transportne stroške zaradi njihove uporabe ter stabilizirati trg takšne mineralne surovine ali proizvodov, odvisnih od nje, se po tem zakonu šteje, da je raziskovanje in izkoriščanje takšnih mineralnih surovin na območjih, koder so ležišča takšnih mineralnih surovin, v javnem interesu.

(2) Območja iz prejšnjega odstavka z uredbo določi vlada na predlog ministra, pristojnega za rudarstvo.

(3) Minister, pristojen za rudarstvo, predlaga vladi izdajo uredbe iz prejšnjega odstavka, če na podlagi obrazloženega in utemeljenega predloga ene ali več samoupravnih lokalnih skupnosti ali na podlagi poprej opravljene analize ugotovi, da bo mogoče s pomočjo izkoriščanja določene vrste mineralne surovine na določenem območju zagotoviti pospešen gospodarski in družbeni razvoj.

(4) Zaradi zmanjševanja energetske odvisnosti Republike Slovenije od uvoza energentov se ne glede na določbe prejšnjih odstavkov tega člena po tem zakonu šteje, da je raziskovanje in izkoriščanje geoenergetskih surovin na celotnem ozemlju Republike Slovenije v javnem interesu.

34. člen
(pogoji za pridobitev koncesije za izkoriščanje)

(1) Koncesija za izkoriščanje se za določeni pridobivalni prostor podeli na podlagi poprej izdanega rudarskega koncesijskega akta in na njegovi podlagi izvedenega javnega razpisa za izbor nosilca rudarske pravice za izkoriščanje.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se koncesija za izkoriščanje lahko podeli tudi brez javnega razpisa in samo na podlagi prej izdanega rudarskega koncesijskega akta za določeni pridobivalni prostor pravni ali fizični osebi, ki izpolnjuje katerega od naslednjih pogojev:

1. če je na način in pod pogoji, ki jih določa ta zakon, zaključila z raziskovanjem mineralnih surovin v raziskovalnem prostoru, določenem z dovoljenjem za raziskovanje in leži pridobivalni prostor znotraj takšnega raziskovalnega prostora;

2. če je lastnik zemljišča, ki ga opredeljuje pridobivalni prostor, namenjen za površinsko izkoriščanje nekovinskih mineralnih surovin ali ima za takšno zemljišče od lastnika, v pisni obliki in overjeno, dano pravico izvajati rudarska dela;

3. če namerava razširiti pridobivalni prostor, za katerega ima pridobljeno rudarsko pravico za izkoriščanje katerekoli mineralne surovine, v globino ali na sosednje zemljišče in je zemljišče, pod katerim oziroma na katerem se namerava razširiti pridobivalni prostor, od zemljišč, na katerih izvaja rudarska dela drug nosilec rudarske pravice za raziskovanje ali izkoriščanje, oddaljeno najmanj 300 m oziroma, če je oddaljenost manjša, da s tem soglaša nosilec rudarske pravice, ki na sosednjem zemljišču izvaja raziskovanje oziroma izkoriščanje;

4. če ob izvajanju rudarskih del na svojem pridobivalnem prostoru naleti na drugo vrsto mineralne surovine, kot mu je bila podeljena z rudarsko pravico za izkoriščanje in jo namerava izkoriščati in na istem prostoru drugi nosilec rudarske pravice nima rudarske pravice za pridobivanje najdene mineralne surovine.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se za določen pridobivalni prostor koncesija za izkoriščanje ne more podeliti brez javnega razpisa, če sta za ta prostor ali del prostora istočasno vloženi dve ali več vlog za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje določene mineralne surovine, ki izpolnjujeta katerega od pogojev za podelitev koncesije brez javnega razpisa iz prejšnjega odstavka. Šteje se, da je vloga vložena istočasno, če je bila vložena v 30 dneh od vložitve prve vloge. Če je poznejša vloga vložena po izteku 30 dni od vložitve prve vloge, se vsaka poznejša vloga zavrže.

35. člen

(pogoji za izdajo rudarskega koncesijskega akta)

(1) Rudarski koncesijski akt izda vlada na predlog ministrstva, pristojnega za rudarstvo.

(2) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, predlaga vladi izdajo rudarskega koncesijskega akta na podlagi ocene, da obstaja potreba po izkoriščanju določene vrste mineralne surovine na določenem območju, ali na podlagi vloge pravne ali fizične osebe o zainteresiranosti za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine na določenem pridobivalnem prostoru.

(3) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, predlaga vladi izdajo rudarskega koncesijskega akta na podlagi ocene, da obstaja potreba po izkoriščanju določene vrste mineralne surovine na določenem območju, in če so izpolnjeni pogoji iz druge, četrte, pete, šeste, sedme, osme in devete alineje četrtega odstavka tega člena.

(4) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, predlaga vladi izdajo rudarskega koncesijskega akta na podlagi vloge pravne ali fizične osebe pod pogoji, da:

- vlagatelj izpolnjuje pogoje za nosilca rudarske pravice za izkoriščanje iz 6. člena tega zakona,
- za predlagani pridobivalni prostor ali njegov del še ni podeljena rudarska pravica za raziskovanje ali izkoriščanje iste mineralne surovine in vlagatelj vloge dokaže, da morebitna dodatna rudarska pravica na istem raziskovalnem ali pridobivalnem prostoru ne bo ovirala obstoječega raziskovanja ali izkoriščanja mineralnih surovin,
- je izpolnjen pogoj iz drugega odstavka 34. člena tega zakona, kadar vlagatelj vloge uveljavlja izpolnjevanje takšnega pogoja,
- ne obstaja obveznost sanacije nelegalnega kopa na podlagi inšpekcijske odločbe in je sanacijo mogoče izvesti na podlagi take odločbe ali dovoljenja, ki je bilo pridobljeno v zvezi s tako odločbo,
- sta predlagani pridobivalni prostor in njegova raba v skladu z dokumenti urejanja prostora,
- je v primeru zainteresiranosti za izkoriščanje tehničnega kamna apnenca, tehničnega kamna dolomita, prodra ali peska bilančnih zalog mineralne surovine v raščnem stanju najmanj 450.000 kubičnih metrov, predvidena doba trajanja rudarske pravice pa najmanj 15 let pri predvideni letni proizvodnji najmanj 30.000 kubičnih metrov,
- za predlagani pridobivalni prostor ali njegov del ni sprejet začasni ukrep za zavarovanje prostorskega načrtovanja po predpisih, ki urejajo urejanje prostora,
- je predlagani pridobivalni prostor v skladu z državno rudarsko strategijo, in
- so izpolnjeni tudi drugi pogoji, predpisani s tem zakonom, predpisi, ki urejajo varstvo okolja, varstvo voda, ohranjanje narave, in drugimi predpisi.

(5) Vloga za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine na določenem pridobivalnem prostoru mora vsebovati:

1. firmo, poslovni naslov, matično in davčno številko, če gre za pravno osebo ali samostojnega podjetnika, ter podatke iz 2. točke tega odstavka za zakonitega zastopnika pravne osebe ali samostojnega podjetnika,

2. ime, priimek, naslov stalnega in začasnega prebivališča, če ga ima, enotno matično številko občana ali drugo nacionalno identifikacijsko številko in državo rojstva, če gre za fizično osebo, ki ni samostojni podjetnik,
 3. podatke o prostorskem aktu, namenjenem rudarstvu, s katerim se ureja območje predlaganega pridobivalnega prostora, v skladu s 151. členom tega zakona,
 4. navedbo pogoja iz drugega odstavka 34. člena tega zakona, ki ga uveljavlja, kadar gre za pridobitev rudarske pravice brez javnega razpisa,
 5. predlog imena pridobivalnega prostora,
 6. predlog pridobivalnega prostora, vključno z navedbo parcelnih števil, katastrske občine in občine, v kateri je posamezna parcela,
 7. navedbo nadmorske višine predlagane najgloblje točke izkoriščanja po rudarskem projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje,
 8. navedbo vrste mineralne surovine za izkoriščanje,
 9. navedbo, ali se namerava izvajati površinsko ali podzemno izkoriščanje mineralne surovine, predvidene vrste odkopne metode ter navedbo, ali gre za nov ali predčasno opuščen pridobivalni prostor,
 10. predlagan čas trajanja koncesije,
 11. navedbo količine mineralne surovine, ki se skladno z rudarskim projektom za pridobitev koncesije za izkoriščanje lahko izkoristi v predlaganem pridobivalnem prostoru,
 12. navedbo načina izvajanja sanacije, rekultivacije in vzpostavitve novega oziroma nadomestitve prejšnjega stanja okolja v pridobivalnem prostoru po končanem izkoriščanju in
 13. navedbo dejavnosti, ki se bodo opravljale v zvezi s pridobljeno mineralno surovino.
- (6) Vlogi za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine na določenem pridobivalnem prostoru mora vlagatelj priložiti:
1. geodetski načrt, ki ga izdela pooblaščen geodetsko podjetje in zanj izda certifikat geodetskega načrta, s prikazom in navedbo koordinat točk, ki pridobivalni prostor omejujejo, podanih v državnem koordinatnem sistemu, kadar v pridobivalni prostor niso vključene samo parcele v celoti, in navedbo površine pridobivalnega prostora,
 2. rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje,
 3. če je zemljiška parcela obremenjena s hipoteko ali drugo pravico, soglasje imetnika take pravice, da se na parceli lahko podeli rudarska pravica,
 4. soglasje obstoječega nosilca rudarske pravice, kadar je za predlagani pridobivalni prostor ali njegov del že podeljena rudarska pravica za raziskovanje ali izkoriščanje, nameravano izkoriščanje pa se nanaša na mineralne surovine, ki jih obstoječi nosilec rudarske pravice ne raziskuje ali izkorišča.
- (7) Ne glede na šesto alinejo četrtega odstavka tega člena lahko ministrstvo, pristojno za rudarstvo, vladi predlaga izdajo rudarskega koncesijskega akta tudi, če predlagani pridobivalni prostor ne izpolnjuje pogojev glede minimalnih bilančnih zalog mineralne surovine, minimalne letne proizvodnje v raščenem stanju in minimalne dobe trajanja koncesije, kadar se vloga nanaša na pridobivalni prostor, za katerega so izpolnjeni naslednji pogoji:
- rudarska pravica in koncesija sta že bili podeljeni na podlagi določb zakona, ki ureja rudarstvo, pa je koncesijsko razmerje prenehalo, še preden je bila mineralna surovina na tem pridobivalnem prostoru izkoriščena v obsegu iz koncesijskega akta in koncesijske pogodbe,
 - izkoriščanje je v času podeljene koncesije potekalo skladno s koncesijskim aktom in koncesijsko pogodbo,
 - po prvotni koncesiji je v pridobivalnem prostoru ostalo še najmanj 100.000 kubičnih metrov bilančnih zalog mineralne surovine v raščenem stanju, in
 - poravnane so vse finančne obveznosti iz naslova podeljene koncesije.
- (8) Ne glede na šesto alinejo četrtega odstavka tega člena ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, ni treba preverjati izpolnjevanja pogojev minimalnih bilančnih zalog mineralne surovine, minimalne letne proizvodnje v raščenem stanju in minimalne dobe trajanja rudarske pravice za izkoriščanje, če se vloga za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje nanaša na pridobivalni prostor znotraj rezervata mineralne surovine, za katerega so v času priprave koncesijskega akta v obsegu trenutno veljavnih koncesij za izkoriščanje iste vrste mineralne surovine ti pogoji že izpolnjeni. Šteje se, da se vloga nanaša na izkoriščanje mineralne surovine znotraj rezervata mineralne surovine, če je znotraj istega območja, ki je v prostorskih aktih po namenski rabi opredeljeno kot območje za izkoriščanje iste vrste

mineralne surovine, v času izdaje koncesijskega akta že podeljena vsaj ena koncesija za izkoriščanje te mineralne surovine, predlagani pridobivalni prostor pa se bo z njim stikal vsaj po eni stranici.

36. člen

(skladnost z dokumenti urejanja prostora)

- (1) Pridobivalni prostor in njegova raba morata biti v skladu z dokumenti urejanja prostora.
- (2) Skladnost pridobivalnega prostora in njegove rabe z dokumenti urejanja prostora ugotavlja izdajatelj prostorskega izvedbenega akta, namenjenega rudarstvu, na podlagi zahteve ministrstva, pristojnega za rudarstvo.
- (3) Izdajatelj prostorskega izvedbenega akta ugotavlja skladnost iz prvega odstavka tega člena s primerjavo predloga pridobivalnega prostora in njegove rabe v rudarskem projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje z vsebino in zahtevami iz prostorskega izvedbenega akta.
- (4) V primeru ugotovljene skladnosti izdajatelj prostorskega izvedbenega akta izda potrdilo o skladnosti pridobivalnega prostora in njegove rabe z dokumenti urejanja prostora. Pri izdaji potrdila mora upoštevati tudi druge določbe tega zakona, zlasti določbe 7. točke 2. člena, prvega odstavka 3. člena, tretjega odstavka 8. člena in 151. člena tega zakona. V potrdilu navede tudi prostorski izvedbeni akt, namenjen rudarstvu, s katerim sta pridobivalni prostor in njegova raba skladna. Sestavni del potrdila je grafični del prostorskega akta z legendo.
- (5) V primeru ugotovljene neskladnosti izdajatelj prostorskega izvedbenega akta izda potrdilo v katerem navede, da predlagani pridobivalni prostor ali njegova raba ni skladna z dokumenti urejanja prostora, prostorske akte, ki urejajo zadevno območje in v čem je neskladnost. Če predlagani pridobivalni prostor ali njegova raba ni skladna z dokumenti urejanja prostora, koncesijskega akta za tak pridobivalni prostor oziroma njegovo rabo ni mogoče izdati.
- (6) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se šteje, da sta pridobivalni prostor in njegova raba skladna z dokumenti urejanja prostora, če iz potrdila izdajatelja prostorskega izvedbenega akta izhaja, da raba zemljišča ni v skladu z dokumenti urejanja prostora, je pa na način in pod pogoji tega zakona tako zemljišče razglašeno za rudarski prostor v javno korist.
- (7) Izdajatelj prostorskega izvedbenega akta mora potrdilo izdati v 30 dneh od prejema zaprosila iz drugega odstavka tega člena.

46. člen

(pravica izvajati rudarska dela na zemljišču)

- (1) V primeru, ko kandidat za nosilca rudarske pravice za izkoriščanje ni lastnik zemljišča, ki je s koncesijskim aktom določeno za pridobivalni prostor ali ko ni lastnik pristopnega zemljišča, lahko pridobi pravico izvajati rudarska dela na takšnem zemljišču s pravnim poslom za pridobitev pravice izvajati rudarska dela na tujem zemljišču, sklenjenim z lastnikom tega zemljišča.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek kandidat za nosilca rudarske pravice ni dolžan skleniti pravnega posla iz prejšnjega odstavka v primeru, ko gre za podzemno izkoriščanje in iz rudarskega projekta izhaja, da ne bo vpliva na površino zemljišča oziroma, da ni vplivnega območja, rudarska dela pa se bodo izvajala globlje od 30 metrov. Ne glede na to, če pri podzemnem izkoriščanju ni vpliva na površino zemljišča, pa mora kandidat za nosilca rudarske pravice za izkoriščanje razpolagati s pravico izvajati rudarska dela na zemljišču za pristopno zemljišče.
- (3) Za pravico izvajati rudarska dela na zemljišču po tem zakonu velja:
izpisek iz zemljiške knjige, iz katerega izhaja, da razpolaga nosilec rudarske pravice za izkoriščanje z določeno stvarno ali obligacijsko pravico, ki mu omogoča izvajati rudarska dela, ali od lastnika zemljišča v pisni obliki in overjena dana pravica izvajati rudarska dela, ali pravnomočna sodna ali upravna odločba, ki nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje omogoča izvajati rudarska dela na takšnem zemljišču, ali pogodba o prenosu kmetijskih zemljišč in gozdov na Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Sklad), sklenjena med pravno osebo in Skladom na podlagi 5. člena Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 55/92, 7/93, 31/93, 32/94 – odl. US, 1/96 in 30/98 – ZZLPPO), če iz nje tako izhaja.
- (4) Kadar je lastnik zemljišča iz prvega odstavka tega člena Republika Slovenija, upravljavec takega zemljišča s kandidatom za nosilca rudarske pravice iz prvega odstavka tega člena sklene pravni posel

za pridobitev pravice izvajati rudarska dela na zemljišču brez javnega razpisa. Na zaprosilo kandidata za nosilca rudarske pravice upravljavec zemljišč sestavi pogodbo v skladu s pravili njegovega poslovanja in ob upoštevanju morebitne pogodbe iz 4. točke prejšnjega odstavka, ter jo predloži v podpis kandidatu za nosilca rudarske pravice v dveh mesecih od zaprosila.

50. člen

(pogoji za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje)

(1) Čas veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje se lahko podaljša pod pogoji, da:

1. je bila vloga za podaljšanje rudarske pravice vložena najmanj 12 mesecev pred potekom časa, za katerega je bila koncesijska pogodba sklenjena,
2. na pridobivalnem prostoru še obstajajo zaloge mineralne surovine,
3. koncesionar izpolnjuje pogoje za nosilca rudarske pravice za izkoriščanje,
4. ima koncesionar na zemljiščih, ki so predmet podaljšanja rudarske pravice in pristopnem zemljišču, predvidenim s potrjenim rudarskim projektom za pridobitev koncesije za izkoriščanje, pravico izvajati rudarska dela ter ima soglasja morebitnih drugih imetnikov pravic na teh zemljiščih za podaljšanje rudarske pravice, ali ko gre za podzemno izkoriščanje in iz potrjenega rudarskega projekta za pridobitev koncesije za izkoriščanje izhaja, da ne bo vpliva na površino zemljišča oziroma da ni vplivnega območja, rudarska dela pa se bodo izvajala globlje od 30 metrov,
5. je pridobivalni prostor skladen z dokumenti urejanja prostora,
6. s koncesijskim aktom določena skupna količina mineralne surovine, za katero se je podelila rudarska pravice, še ni izkoriščena,
7. s podaljšanjem ne bo prekoračen rok iz 3. točke 37. člena tega zakona,
8. je bila na pridobivalnem prostoru izvedena predpisana sprotne sanacija zemljišč, degradiranih zaradi rudarskih del,
9. za pridobivalni prostor ali njegov del ni sprejet začasni ukrep za zavarovanje prostorskega načrtovanja po predpisih, ki urejajo urejanje prostora,
10. izkoriščanje ni potekalo izven mej odobrenega pridobivalnega prostora.

(2) V vlogi za podaljšanje rudarske pravice za izkoriščanje mora nosilec rudarske pravice:

1. navesti podatke o nosilcu rudarske pravice in zakonitih zastopnikih skladno s 1. in 2. točko petega odstavka 35. člena tega zakona,
2. navesti podatke o prostorskem aktu, namenjenem rudarstvu, iz 151. člena tega zakona, s katerim se ureja območje predlaganega pridobivalnega prostora,
3. priložiti dokazila o pravici izvajati rudarska dela na zemljiščih iz 4. točke prejšnjega odstavka za predlagano obdobje podaljšanja rudarske pravice,
4. priložiti potrjen elaborat o zalogah in virih iz 83. člena tega zakona, iz katerega je razvidno, da na pridobivalnem prostoru še obstajajo zaloge mineralne surovine ter da količine iz koncesijskega akta še niso izkoriščene,
5. priložiti revidiran rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje, izdelan v skladu s tem zakonom, koncesijskim aktom in koncesijsko pogodbo, v katerem so upoštewane zaloge mineralne surovine, ki skladno s koncesijskim aktom še niso izkoriščene.

(3) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, preveri skladnost pridobivalnega prostora in njegove rabe z dokumenti urejanja prostora na način, kot ga določa 36. člen tega zakona. Izjavo pristojnega rudarskega inšpektorja iz 8. in 10. točke prvega odstavka tega člena pridobi ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

(4) O podaljšanju časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje odloča ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

(5) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, izda odločbo o podaljšanju časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje, če ugotovi, da:

1. je nosilec rudarske pravice za izkoriščanje do zdaj izvajal rudarsko pravico za izkoriščanje na predpisani način in v skladu s koncesijsko pogodbo,
2. so za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka tega člena in
3. za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje ni omejitev po določbah tega zakona.

(6) Ne glede na 8. točko prvega odstavka tega člena se rudarska pravica lahko podaljša tudi, če iz izjave pristojnega rudarskega inšpektorja izhaja, da predpisana sprotne sanacija pridobivalnega prostora ni bila izvedena, če koncesionar k vlogi priloži dokazilo o zagotovitvi rezerviranih sredstev za sanacijo v višini zneska neizvedene sanacije skladno s 54. členom tega zakona. Koncesionar mora neizvedeni del sprotne sanacije pridobivalnega prostora izvesti v enem letu od sklenitve dodatka h koncesijski pogodbi iz desetega odstavka tega člena, sicer mu ministrstvo, pristojno za rudarstvo, odvzame rudarsko pravico, sanacijo pridobivalnega prostora pa mora izvesti v skladu s 100.a členom tega zakona.

(7) Če koncesionar rezervirana sredstva za sanacijo iz prejšnjega odstavka zagotovi z vplačilom v sklad iz drugega odstavka 54. člena tega zakona, mu ministrstvo, pristojno za rudarstvo, o tem izda ugotovitveno odločbo, v kateri ugotovi višino obveznosti in ali so s tem poravnane obveznosti iz prejšnjega odstavka. Vplačilo v sklad iz drugega odstavka 54. člena tega zakona se poveča za znesek letnega nadomestila za upravljanje z rezerviranimi sredstvi za sanacijo, ki pripada skladu, in v tem primeru je znesek enak najvišjemu enkratnemu znesku nadomestila po predpisu iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona.

(8) Ne glede na prvi odstavek tega člena je v primeru, ko ministrstvo, pristojno za rudarstvo, na podlagi razpoložljivih podatkov v zbirki rudarskih podatkov iz 14. člena tega zakona ne more ugotoviti mej pridobivalnega prostora, ki je predmet podaljšanja rudarske pravice za izkoriščanje, ali zbirka ne vsebuje vseh dokumentov, ki jih določa ta zakon, podaljšanje rudarske pravice za izkoriščanje mogoče šele po ugotovitvi mej pridobivalnega prostora in dopolnitvi zbirke z manjkajočimi dokumenti. Koncesionar mora v zvezi s tem ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, predložiti vse podatke in dokumente, s katerimi razpolaga. Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, si za potrebe ugotovitve mej pridobivalnega prostora lahko pridobi podatke tudi iz arhivov lokalnih skupnosti, upravnih enot, ministrstev ter zgodovinskih, pokrajinskih in drugih arhivov.

(9) Če rudarski projekt iz 5. točke drugega odstavka tega člena še ni potrjen, ga ministrstvo, pristojno za rudarstvo, potrdi smiselno tako, kot določa 45. člen tega zakona.

(10) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, pripravi dodatek h koncesijski pogodbi v ustreznem številu izvodov, ki jih v imenu Republike Slovenije podpiše minister, pristojen za rudarstvo, ter ga v 15 dneh od pravnomočnosti odločbe o podaljšanju časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje pošlje z osebno vročitvijo v podpis koncesionarju. Postopek podpisovanja dodatka h koncesijski pogodbi se smiselno izvede tako, kot to določa 47. člen tega zakona za podpisovanje koncesijske pogodbe, v primeru neizpolnitve roka iz prvega odstavka 47. tega člena pa se odločba o podaljšanju rudarske pravice odpravi, obveznost dokončne sanacije okolja in odprave posledic, ki so nastale pri izvajanju rudarskih del ter druge obveznosti iz koncesijske pogodbe pa koncesionarju ostanejo.

(11) Ne glede na rok iz 1. točke prvega odstavka tega člena je v primeru višje sile rudarsko pravico za izkoriščanje mogoče podaljšati tudi, če je vloga za podaljšanje vložena manj kot 12 mesecev pred potekom časa, za katerega je bila koncesijska pogodba sklenjena, če je do pojava višje sile prišlo v tem obdobju. V tem primeru se rudarska pravica podaljša za čas trajanja višje sile tudi ob neizpolnjevanju pogojev iz 5. in 7. točke prvega odstavka tega člena, vlogi pa ni treba priložiti rudarskega projekta iz 5. točke drugega odstavka tega člena.

51. člen

(pogoji za prenos rudarske pravice za izkoriščanje)

(1) Rudarska pravica za izkoriščanje se lahko iz obstoječega nosilca rudarske pravice (v nadaljnjem besedilu: prenosnika rudarske pravice) prenese na drugo pravno ali fizično osebo (v nadaljnjem besedilu: prevzemnika rudarske pravice) z odločbo o prenosu rudarske pravice za izkoriščanje, ki jo izda ministrstvo, pristojno za rudarstvo, pod pogoji, da:

1. zoper prenosnika rudarske pravice ne poteka predhodni postopek zaradi insolventnosti,
2. prevzemnik rudarske pravice izpolnjuje pogoje za nosilca rudarske pravice za izkoriščanje iz 6. člena tega zakona,
3. ima prevzemnik rudarske pravice pravico izvajati rudarska dela na zemljišču,
4. prevzemnik rudarske pravice izpolnjuje tudi morebitne druge pogoje, ki jih je rudarski koncesijski akt, na podlagi katerega je bila podeljena rudarska pravica za izkoriščanje, opredelil kot pogoj za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje na posameznem pridobivalnem prostoru, ki je predmet prenosa.

(2) Vlogo za prenos rudarske pravice za izkoriščanje prevzemnik rudarske pravice vloži na ministrstvo, pristojno za rudarstvo, priloži pa ji:

1. podatke o vlagatelju vloge skladno s 1. in 2. točko petega odstavka 35. člena tega zakona,
2. overjeno izjavo prenosnika rudarske pravice, da se strinja s prenosom rudarske pravice, razen v primeru prenosa rudarske pravice zaradi prenehanja obstoja nosilca rudarske pravice ali smrti nosilca rudarske pravice, ki je fizična oseba,
3. izjavo, da se strinja s prenosom rudarske pravice ter prevzema vse pravice in obveznosti, ki iz nje izhajajo,
4. dokazilo o pravici izvajati rudarska dela na zemljišču,
5. potrjen rudarski projekt, na podlagi katerega je prenosnik rudarske pravice pridobil rudarsko pravico za izkoriščanje.

(3) Če je nad prenosnikom rudarske pravice začel stečajni postopek, če prenosnik rudarske pravice, ki je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, preneha obstajati, ali v primeru smrti prenosnika rudarske pravice, ki je fizična oseba, se lahko rudarska pravica prenese na prevzemnika v dveh letih od začetka stečajnega postopka oziroma enem letu od prenehanja prenosnika rudarske pravice ali pravnomočnosti sklepa o dedovanju. Če bi rok iz prejšnjega stavka potekel po izteku koncesijske pogodbe, se za skrajni rok za prenos rudarske pravice šteje datum, do katerega je sklenjena koncesijska pogodba.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena je v primeru, ko ministrstvo, pristojno za rudarstvo, na podlagi razpoložljivih podatkov v zbirki rudarskih podatkov iz 14. člena tega zakona ne more ugotoviti mej pridobivalnega prostora, ki je predmet prenosa rudarske pravice za izkoriščanje, ali zbirka ne vsebuje vseh dokumentov, ki jih določa ta zakon, prenos rudarske pravice za izkoriščanje mogoč šele po ugotovitvi mej pridobivalnega prostora in dopolnitvi zbirke z manjkajočimi dokumenti. Prenosnik, če ta ne obstaja več pa prevzemnik rudarske pravice, mora v zvezi s tem ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, predložiti vse podatke in dokumente, s katerimi razpolaga. Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, si za potrebe ugotovitve mej pridobivalnega prostora lahko pridobi podatke tudi iz arhivov lokalnih skupnosti, upravnih enot, ministrstev ter zgodovinskih, pokrajinskih in drugih arhivov.

(5) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, pripravi koncesijsko pogodbo v ustreznem številu izvodov, ki jih v imenu Republike Slovenije podpiše minister, pristojen za rudarstvo, ter jo v 15 dneh od pravnomočnosti odločbe o prenosu rudarske pravice za izkoriščanje pošlje z osebno vročitvijo v podpis prevzemniku rudarske pravice. Za sklenitev koncesijske pogodbe se smiselno uporablja 47. člen tega zakona.

(6) V primeru odprave odločbe o prenosu rudarske pravice za izkoriščanje na podlagi drugega odstavka 47. člena tega zakona se šteje, da rudarska pravica ni bila prenesena, prenosnik rudarske pravice pa ostane nosilec rudarske pravice ter zavezanec za izvedbo sanacijskih rudarskih del, ki jih je treba izvesti, da se odpravijo posledice, ki so nastale pri izvajanju rudarskih del, in dokončne sanacije okolja. Če po izdaji odločbe o prenosu rudarske pravice prenosnik rudarske pravice preneha obstajati, rudarska pravica ugasne, zavezanec za dokončno sanacijo okolja pa postane pravna ali fizična oseba, ki je bila zadnji nosilec rudarske pravice.

(7) Prenosnik rudarske pravice mora prevzemniku predati dokumentacijo iz prvega odstavka 100. člena tega zakona, zapisnik o predaji in prevzemu pa poslati v vednost ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo.

(8) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena lahko skladno z zakonom, ki ureja postopke zaradi insolventnosti, sodišče pri prodaji premoženja stečajnega dolžnika, ki je poslovna celota, kupcu dovoli vstop v pravne položaje stečajnega dolžnika tudi za rudarsko pravico, koncesijo za izkoriščanje mineralne surovine in z njo povezana dovoljenja, pravice najema ali zakupa premoženja in drugih pravic, ki so potrebne za izvajanje rudarske pravice, vendar samo, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. pred tem rudarska pravica ni ugasnila na podlagi prvega odstavka 60. člena tega zakona,
2. kupec izpolnjuje vse pogoje za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje iz prvega, tretjega, četrtega in sedmega odstavka tega člena ter
3. ima kupec pravico izvajati rudarska dela na zemljišču tudi za vsa preostala zemljišča ali dele zemljišč, ki ležijo znotraj rudniškega prostora in niso predmet prodaje premoženja stečajnega dolžnika, za celotno obdobje veljavnosti koncesije.

(9) Sodišče v obrazložitvi sklepa, s katerim ugotovi, da kupec vstopa v pravne položaje stečajnega dolžnika kot univerzalni pravni naslednik, navede, na podlagi katerih dokazil ugotavlja, da kupec

izpolnjuje tudi pogoje, predpisane po tem zakonu. Sklep sodišče vroči tudi ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo.

(10) Sodišče dokazila o izpolnjevanju pogojev iz osmega odstavka tega člena pridobi po uradni dolžnosti. Od ministrstva, pristojnega za rudarstvo, sodišče pridobi:

- podatek iz 1. točke osmega odstavka tega člena o obstoju rudarske pravice,
- podatek o poravnanih dospelih obveznostih iz 2. točke tretjega odstavka 6. člena tega zakona in
- podatek iz četrtega odstavka tega člena o ugotovitvi mej pridobivalnega prostora.

(11) Pravni posli, sklenjeni v nasprotju s tem členom, so nični.

103. člen

(obveznost revidiranja in potrjevanja)

(1) Rudarski projekti za pridobitev dovoljenja za raziskovanje, rudarski projekti za pridobitev koncesije za izkoriščanje in rudarski projekti za opustitev izvajanja rudarskih del morajo biti revidirani na način in pod pogoji, ki jih določa ta zakon.

(2) Rudarski projekti za izvedbo morajo biti revidirani na način in pod pogoji, ki jih določa ta zakon, po opravljeni reviziji pa morajo biti pred začetkom izvajanja rudarskih del še potrjeni na način in pod pogoji, ki jih določa ta zakon.

111. člen

(opravljanje strokovnih izpitov pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo)

(1) Strokovni izpiti s področja rudarstva se opravljajo pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, pred izpitno komisijo, ki jo s sklepom imenuje minister, pristojen za rudarstvo.

(2) Izpitno komisijo sestavlja pet članov, in sicer predsednik, namestnik predsednika in trije ostali člani. Predsednik komisije je oseba, ki na ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, vodi in odloča v upravnih postopkih s področja rudarstva. Namestnik predsednika in ostali člani so rudarski inšpektorji, lahko pa tudi osebe, ki na ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, vodijo in odločajo v upravnih postopkih s področja rudarstva.

(3) Pri delu izpitne komisije sodeluje zapisnikar. Zapisnikar je oseba, ki na ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, vodi postopke v zvezi s prijavi na strokovne izpite, skrbi za pripravo in celovitost zapisnika o poteku strokovnega izpita za vsakega kandidata, za izpitno komisijo opravlja strokovno administrativna dela ter nadzira plačilo stroškov strokovnega izpita.

(4) Člani komisije morajo imeti vsaj sedmo stopnjo izobrazbe rudarske ali geotehnoške smeri ter najmanj 10 let delovnih izkušenj s področja rudarstva.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek mora imeti en član komisije strokovno izobrazbo elektro smeri in najmanj 10 let delovnih izkušenj z elektro področja pri uporabi eksplozijsko varne opreme.

(6) Opravljanje izpitov ni javno, lahko pa izpitu prisostvuje mentor kandidata.

(7) Članom izpitne komisije in zapisnikarju pripada plačilo za delo in povračilo stroškov v zvezi z delom v izpitni komisiji.

(8) Prijavo na strokovni izpit vloži kandidat. K strokovnemu izpitu lahko pristopi kandidat, ki izpolnjuje predpisane pogoje glede vrste in stopnje izobrazbe, strokovne prakse in ima poravnane stroške strokovnega izpita.

(9) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, vodi za namene ugotavljanja oseb, ki so opravile izpit, njihove istovetnosti in preverjanja podatkov ter odločanje po tem zakonu, evidenco oseb, ki so opravile strokovni izpit. Evidenca se vodi trajno kot nejavni del rudarske knjige, lahko pa tudi v fizični obliki. V evidenci se vodijo naslednji podatki:

1. osebno ime,
2. številka zadeve, v kateri je bila obravnavana prijava na strokovni izpit,
3. kraj in datum rojstva,
4. državljanstvo,
5. naslov stalnega oziroma začasnega bivališča,
6. šolska izobrazba ter strokovni in znanstveni naziv,
7. podatki o datumu in vrsti opravljenega strokovnega izpita.

(10) Vsebino prijave na strokovni izpit, vrsto strokovnih izpitov, izpitne vsebine za posamezno vrsto strokovnega izpita in podrobnejše pogoje za njihovo opravljanje, podrobnejše pogoje glede izobrazbe in strokovne prakse kandidatov ter način njihovega izkazovanja, pogoje za mentorja pri opravljanju strokovne prakse, izdelavo strokovne naloge in njeno ocenjevanje, pogoje za članstvo in podrobnejšo sestavo izpitne komisije, način ocenjevanja poznavanja posameznih področij, vsebino in način vodenja zapisnika izpitne komisije, odločanje komisije glede uspešnosti opravljanja izpita, obliko in vsebino potrdila o opravljenem strokovnem izpitu, obračunavanje stroškov opravljanja strokovnega izpita ter vodenje evidence o opravljenih strokovnih izpitih predpiše minister, pristojen za rudarstvo. Pri določitvi vrst strokovnih izpitov se upošteva različna zahtevnost in vrsta del iz 70., 70.a in 105. člena tega zakona.

(11) Kandidatu, ki je opravil strokovni izpit, izpitna komisija izda potrdilo o opravljenem strokovnem izpitu. Če kandidat ne izpolnjuje pogojev za opravljanje strokovnega izpita ali strokovnega izpita ne opravi, ministrstvo, pristojno za rudarstvo, o tem odloči z odločbo.

2. Imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu

112. člen

(imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu)

(1) Imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu vodi in vzdržuje ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

(2) Imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu vsebuje naslednje podatke o pooblašчени osebi:

1. ime in priimek,
2. identifikacijska številka in vrsta pooblastila za opravljanje določene vrste rudarske storitve,
3. kraj in datum rojstva,
4. državljanstvo,
5. naslov stalnega oziroma začasnega bivališča,
6. šolska izobrazba ter strokovni in znanstveni naziv,
7. podatki o opravljenem strokovnem izpitu,
8. podatki o morebitnih drugih specialističnih znanjih in
9. podatki o morebitnih izrečenih inšpekcijskih ukrepih in odvzemih ter vrnitvah pooblastila.

(3) V imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu vpisana oseba mora ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, sporočiti spremembo podatkov, ki se vpisujejo v imenik, v petnajstih dneh po nastanku spremembe.

(4) Vsakdo ima pravico do vpogleda samo v javni del imenika pooblaščenih oseb v rudarstvu, ki vsebuje naslednje podatke:

1. ime in priimek,
2. identifikacijska številka in vrsta pooblastila za opravljanje določene vrste rudarske storitve,
3. šolska izobrazba ter strokovni in znanstveni naziv,
4. vrsta opravljenega strokovnega izpita in
5. vrsta morebitnih drugih specialističnih znanj.

(5) Na pisno zahtevo pooblaščenih oseb se v javni del imenika iz prejšnjega odstavka vpišejo tudi njihovi kontaktni podatki. Zahteva se evidentira in hrani v zadevi, o vpisu kontaktnih podatkov pa se upravnega akta ne izda.

113. člen

(vpis v imenik)

(1) V imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu se na podlagi njegove zahteve za vpis vpiše oseba, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za odgovornega rudarskega projektanta, odgovornega rudarskega revidenta, tehničnega vodjo rudarskih del ali vodjo tehničnih služb.

(2) O vpisu odloči ministrstvo, pristojno za rudarstvo, z upravno odločbo.

(3) Ob vpisu v imenik dobi vpisana oseba identifikacijsko številko, ki se lahko uporablja le skupaj z žigom izvajalca rudarskih del, rudarskega projektanta, geološkega projektanta oziroma rudarskega revidenta, za katerega na podlagi pogodbe o zaposlitvi, pogodbe o delu, preko kooperacije ali na drug zakonit način opravlja storitve s področja tehničnega vodenja rudarskih del, izdelovanja rudarskih projektov oziroma njihovega revidiranja.

(4) Identifikacijska številka se določi na podlagi zaporedne številke prispetja vloge za vpis v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu.

(5) Identifikacijska številka iz prejšnjega odstavka se uporablja le za namene iz tega zakona.

114. člen
(izbris in ponovni vpis v imenik)

(1) V imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu vpisana oseba se izbriše iz imenika, če:

1. pisno zahteva izbris,
2. mu je izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica,
3. umre,
4. tako predlaga rudarska inšpekcija v okviru inšpekcijskega nadzora,
5. se ugotovi, da ne izpolnjuje več s tem zakonom predpisanih pogojev za odgovornega rudarskega projektanta, odgovornega rudarskega revidenta, tehničnega vodjo rudarskih del ali vodjo tehničnih služb, ali
6. se ugotovi, da je odgovorni rudarski projektant, odgovorni vodja rudarskega projekta, odgovorni rudarski revident ali odgovorni vodja rudarskega revidiranja ravnal v nasprotju z določbami 101. člena tega zakona.

(2) O izbrisu iz imenika odloči ministrstvo, pristojno za rudarstvo, z odločbo. V primeru iz 1. točke prejšnjega odstavka se izbris izvede na podlagi vloge stranke, v ostalih primerih iz prejšnjega odstavka pa po uradni dolžnosti.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za rudarstvo, v primeru iz 3. točke prvega odstavka tega člena izvede izbris brez izdaje odločbe. Ministrstvo izbris opravi na podlagi vpogleda v centralni register prebivalstva, ki ga opravi najmanj dvakrat letno.

(4) Oseba, ki je bila izbrisana iz imenika pooblaščenih oseb v rudarstvu zaradi razlogov iz 5. točke prvega odstavka tega člena, lahko vloži zahtevo za ponoven vpis v imenik, če izpolnjuje pogoje za vpis. Oseba, ki je bila izbrisana iz imenika pooblaščenih oseb v rudarstvu zaradi razloga iz 2. ali 4. točke prvega odstavka tega člena, se ponovno vpiše v imenik, ko preteče veljavnost izrečenega ukrepa.

(5) V primeru iz 4. in 6. točke prvega odstavka tega člena se opravi izbris za obdobje enega leta. Pri enaki ponovni kršitvi se opravi trajni izbris.

(6) Z dnem pravnomočnosti izbrisa iz imenika pooblaščenih oseb v rudarstvu mora iz imenika izbrisana oseba prenehati z opravljanjem tiste vrste storitve, v zvezi s katero je bil opravljen izbris.

3. Pogoji za opravljanje reguliranih rudarskih storitev za tujce

115. člen

(pristojnost za izvajanje nalog v zvezi z reguliranimi rudarskimi storitvami za tujce)

Naloge pristojnega organa v skladu zakonom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: Zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij) ter v zvezi s priznavanjem poklicnih kvalifikacij državljanom tretjih držav za opravljanje reguliranih rudarskih storitev, določene s tem zakonom, izvaja ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

116. člen

(stalno opravljanje reguliranih rudarskih storitev za državljane držav pogodbenic)

(1) Državljanom držav pogodbenic, ki želijo stalno opravljati regulirane rudarske storitve v Republiki Sloveniji, morajo pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, pridobiti odločbo o priznanju poklicne kvalifikacije. Vloga za priznanje poklicne kvalifikacije se vloži v skladu z Zakonom o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

(2) Poleg pogojev, določenih v Zakonu o priznavanju poklicnih kvalifikacij in predpisih, izdanih na njegovi podlagi, je pogoj za izdajo odločbe o priznanju poklicne kvalifikacije veljavno zavarovanje odgovornosti za škodo, zavarovano v skladu z določbami tega zakona.

(3) Če ministrstvo, pristojno za rudarstvo, v postopku priznavanja poklicne kvalifikacije v skladu z Zakonom o priznavanju poklicnih kvalifikacij osebi z začasno odločbo določi ukrep preizkusa poklicne usposobljenosti ali ukrep prilagoditvenega obdobja, mora kandidat ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, predložiti ime mentorja in mentorjevo podpisano izjavo, da bo kandidat med prilagoditvenim obdobjem pod njegovim mentorstvom. Mentor mora izpolnjevati pogoje za opravljanje regulirane rudarske storitve, za katerega se kandidat usposablja, to pa je tudi pogoj za izdajo začasne odločbe po Zakonu o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

(4) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, osebo s priznano poklicno kvalifikacijo vpiše v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu po uradni dolžnosti najpozneje v osmih dneh od izdaje odločbe o priznanju poklicne kvalifikacije. Takšna oseba ima pravico opravljati regulirano rudarsko storitev z dnem izdaje odločbe o priznanju poklicne kvalifikacije.

(5) Za osebe, ki so bile vpisane v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu na podlagi odločbe o priznanju poklicne kvalifikacije, veljajo glede izbrisa iz imenika določbe 114. člena tega zakona. Z izbrisom iz imenika pooblaščenih oseb v rudarstvu takšnim osebam ne glede na odločbo o priznanju kvalifikacije preneha pravica do opravljanja regulirane rudarske storitve v Republiki Sloveniji.

117. člen

(občasno opravljanje reguliranih rudarskih storitev za državljane držav pogodbenic)

(1) Državljanji držav pogodbenic, ki želijo občasno opravljati regulirane rudarske storitve v Republiki Sloveniji, morajo pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, vložiti pisno prijavo. Glede obveznosti prijave, vsebine prijave in podaljševanja prijave ter drugih določb, ki jih ta zakon ne ureja posebej, se uporabljajo določbe Zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij. Prijava za opravljanje regulirane rudarske storitve mora poleg podatkov, predpisanih v Zakonu o priznavanju poklicnih kvalifikacij, vsebovati tudi podatke o rudarskem projektu, ki se ga namerava izdelati, o predvidenem trajanju opravljanja rudarske storitve, o zavarovanju odgovornosti in o rudarskem projektantu, rudarskem revidentu ali izvajalcu rudarskih del, v imenu katerega se bo rudarska storitev opravljala.

(2) Pri reguliranih rudarskih storitvah ministrstvo, pristojno za rudarstvo, pred prvim opravljanjem storitev preveri poklicno kvalifikacijo ponudnika po določbah Zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij in skladno z določbami prejšnjega člena.

(3) Na podlagi prijave oziroma odločbe o priznanju poklicne kvalifikacije za občasno opravljanje regulirane rudarske storitve v skladu z določbami prejšnjih odstavkov se oseba začasno vpiše v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu.

(4) Oseba, ki regulirano rudarsko storitev opravlja več kot eno leto, svojo prijavo podaljša enkrat v koledarskem letu pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo in ob tem ministrstvo obvesti o morebitni spremembi podatkov. Če ministrstvo, pristojno za rudarstvo, ob prijavi ali podaljšanju prijave na podlagi kriterijev iz Zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij ugotovi, da ima opravljanje regulirane rudarske storitve naravo stalnega opravljanja regulirane storitve, lahko zahteva preverjanje poklicne kvalifikacije ali trajen vpis in plačilo obveznosti pri trajnem opravljanju storitev.

(5) Za osebe, ki so bile vpisane v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu začasno, veljajo glede izbrisa iz imenika določbe 114. člena tega zakona.

(6) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za rezidente v državah pogodbenicah ter za državljane tretjih držav, ki so pridobili poklicno kvalifikacijo v državah pogodbenicah.

118. člen

(pogoji za opravljanje reguliranih rudarskih storitev za državljane tretjih držav)

(1) Državljanji tretjih držav, lahko opravljajo regulirane rudarske storitve v Republiki Sloveniji samo pod pogojem materialne vzajemnosti in če so njihove pridobljene kvalifikacije enakovredne tistim, ki se zahtevajo za slovenske državljane. Materialna vzajemnost obstaja, če državljan Republike Slovenije v državi državljana tretje države lahko opravlja regulirano rudarsko storitev pod enakimi ali podobnimi pogoji, pod katerimi ga lahko opravljajo v Republiki Sloveniji državljani tretje države. V primeru, ko ima državljan tretje države pridobljeno državljanstvo v dveh ali več tretjih državah, se pri ugotavljanju vzajemnosti upošteva pravni red tiste države, v kateri ima kandidat stalno bivališče, oziroma pravni red tiste države, v kateri je imel stalno bivališče pred pridobitvijo dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji. Če je oseba brez državljanstva, se pri ugotavljanju vzajemnosti

upošteva pravni red države njegovega rojstva ali države, v kateri ima stalno bivališče, ali države, v kateri je imela stalno bivališče pred pridobitvijo dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji.

(2) Vzajemnost in enakovrednost kvalifikacij iz prejšnjega odstavka za regulirane rudarske storitve, za opravljanje katerih je pogoj vpis v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu, ugotavlja ministrstvo, pristojno za rudarstvo, v postopku ugotavljanja izpolnjevanja pogojev za ta vpis in vpiše v ta imenik državljane tretjih držav samo, če so v teh državah pridobili poklicno kvalifikacijo za opravljanje regulirane rudarske storitve po tem zakonu in je hkrati izpolnjen pogoj materialne vzajemnosti z državo, katere državljani so.

(3) Če državljan tretje države v svoji državi ni pridobil poklicne kvalifikacije za opravljanje regulirane rudarske storitve po tem zakonu, se njegova zahteva za vpis v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu zavrne.

123. člen

(posebnosti in izjeme pri inšpekcijskem nadzorstvu)

(1) V skladu z določbami drugega odstavka prejšnjega člena opravljajo:

1. inšpektor oziroma inšpektorica inšpekcije, pristojne za urejanje prostora in graditev objektov (v nadaljnjem besedilu: gradbeni inšpektor), nadzorstvo z vidika nezakonitega izvajanja rudarskih del na stavbnih zemljiščih in nadzorstvo nad gradnjo dodatne rudarske infrastrukture izven rudniških prostorov, v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov;

2. inšpektor oziroma inšpektorica inšpekcije, pristojne za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano z delovnim področjem varstva kmetijskih zemljišč (v nadaljnjem besedilu: kmetijski inšpektor), nadzorstvo z vidika nezakonitega izvajanja rudarskih del na kmetijskih zemljiščih, v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijska zemljišča;

3. inšpektor oziroma inšpektorica inšpekcije, pristojne za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano z delovnim področjem varstva gozdov (v nadaljnjem besedilu: gozdarski inšpektor), nadzorstvo z vidika nezakonitega izvajanja rudarskih del v gozdovih, v skladu s predpisi, ki urejajo gozdove;

4. inšpektor oziroma inšpektorica inšpekcije, pristojne za okolje (v nadaljnjem besedilu: okoljski inšpektor), nadzorstvo:

- z vidika nezakonitega izvajanja rudarskih del v posebej varovanih oziroma zavarovanih območjih, v skladu s predpisi, ki ureja ohranjanje narave;

- z vidika nezakonitega izvajanja rudarskih del v vodi ali na vodnih zemljiščih in z vidika obremenitve na količinsko in kemijsko stanje podzemne vode pri izkoriščanju geotermičnih energetskih virov ter vbrizgavanju in skladiščenju zemeljskih plinov v geološke strukture, v skladu s predpisi, ki urejajo vode;

- z vidika obremenjevanja okolice rudniških prostorov s hrupom, ki ga povzroča izvajanje rudarskih del in z vidika tveganja za okolje ali zdravje ljudi zaradi morebitnega uhajanja v ozračje v geološke strukture uskladiščenih zemeljskih plinov, v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja;

- z vidika varstva pred ionizirajočimi sevanji in ukrepov sevalne in jedrske varnosti v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred ionizirajočimi sevanji.

(2) Inšpektorji iz prejšnjega odstavka v okviru svojega inšpekcijskega nadzorstva izdajajo potrebne ukrepe in odločbe na podlagi pooblastil, ki jih imajo v predpisih iz prejšnjega odstavka in z njimi seznanjajo rudarsko inšpekcijo.

(3) Če se izven rudniškega prostora gradi objekt s pomočjo razstreljevanja ali vrta vrtina globine nad 300 m, opravljata inšpekcijski nadzor nad celotnim objektom gradbeni inšpektor, v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov in inšpektor inšpekcije, pristojne za delo z delovnim področjem nadzora varstva in zdravja pri delu, v skladu s predpisi, ki urejajo varnost in zdravje pri delu, rudarski inšpektor pa nadzira samo skladnost razstreljevanja oziroma vrtanja vrtin z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

141. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 4.000 do 20.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost:

1. če začne izkoriščanje mineralnih surovin pred začetkom veljavnosti koncesijske pogodbe (prvi odstavek 69. člena) ali ga ne izvaja v skladu z njo (49. člen);
 2. če ne prijavi začetka rudarskih del na predpisani način (tretji odstavek 69. člena);
 3. če izvaja rudarska dela, pa ne izpolnjuje pogojev za izvajalca rudarskih del, najame izvajalca, ki teh pogojev ne izpolnjuje, ali kot izvajalec rudarskih del prodaja mineralno surovino na trgu za svoje ime in svoj račun (drugi odstavek 69. člena);
 4. če naroči, izdelata, revidira ali potrdi rudarski projekt za izvedbo ali odmik od tega projekta, ki ni skladen s potrjenim rudarskim projektom za raziskovanje, pridobitev koncesije za izkoriščanje ali opustitev rudarskih del (četrti odstavek 69. člena);
 5. če pred začetkom izvajanja rudarskih del ne razpolaga z načrtom rudniškega prostora ali nima na delovišču rudarskih projektov, na podlagi katerih izvaja rudarska dela, in druge dokumentacije, predpisane s tem zakonom (prvi odstavek 72. člena);
 6. če ob izvajanju rudarskih del ne poskrbi za predpisano geološko dokumentacijo (drugi odstavek 72. člena);
 7. če ob izvajanju rudarskih del ne poskrbi za načrte rudarskih merenj (tretji odstavek 72. člena);
 8. če Geološkemu zavodu Slovenije ne zagotovi obveščanja, poročanja in odvzema vzorcev (drugi odstavek 72. člena);
 9. če ne zagotovi izdelave dokumentacije o zalogah in virih mineralnih surovi, ki jih izkorišča (osmi odstavek 72. člena);
 10. če ne spremlja ali nadzoruje geoloških in geofizikalnih pojavov, ne zagotavlja monitoringa o vplivih svoje dejavnosti na okolje ali o njem ne vodi dokumentacije o vplivih na okolje (deveti odstavek 72. člena);
 11. če onemogoči predpisano kategorizacijo glede na obstoječe nevarnosti in stopnje nevarnosti zaradi škodljivih pojavov plina, vode in drugih nevarnih lastnosti (deseti odstavek 72. člena);
 12. če ne prijavi začasne ustavitve del na predpisani način (prvi, drugi in četrti odstavek 82. člena);
 13. če ne klasificira in kategorizira zalog in vire mineralnih surovin in o njih ne poroča ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, na predpisani način (prvi odstavek 83. člena);
 14. če začne z gradnjo dodatne rudarske infrastrukture brez gradbenega dovoljenja (tretji odstavek 84. člena);
 15. če omogoči uporabo izvedenih zahtevnih rudarskih del brez poprej izvedenega strokovnega tehničnega pregleda (prvi odstavek 94. člena);
 16. če v primeru predčasne popolne in trajne opustitve izvajanja rudarskih del ne vloži vloge za tehnični pregled izpolnjevanja pogojev za predčasno opustitev rudarskih del (prvi odstavek 96. člena);
 17. če trajno zapusti rudnik brez pravnomočne odločbe prenehanju pravic in obveznosti (drugi odstavek 100. člena);
 18. če izvajalec izvaja dela brez pravice izvajati rudarska dela na zemljišču (peti odstavek 46. člena);
 19. če rudarske inšpekcije ne obvesti o nevarnih pojavih, ki lahko ogrozijo zaposlene, objekte in naprave (tretji odstavek 76. člena);
 20. če investitor ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, ne priglasil količin mineralne surovine, pridobljenih pri izvajanju gradbenih del ali gradnji gozdne infrastrukture (četrti odstavek 92. člena);
 21. če ne odstrani začasne deponije viškov mineralnih surovin, nastalih pri izvedbi državnih projektov na podlagi državnih prostorskih načrtov, najmanj tri leta pred iztekom koncesijske pogodbe (osmi odstavek 92. člena);
 22. če po zaključeni sanaciji pridobivalnega prostora ali območja nezakonitih rudarskih del Geološkemu zavodu Slovenije ne izroči dokumentacije rudarskih načrtov, merskih knjig in druge dokumentacije o stanju rudarskih del, ki se nanašajo na izkoriščanje (prvi odstavek 100. člena);
 23. če bivši nosilec rudarske pravice ne vloži vloge za predčasno popolno in trajno opustitev izvajanja rudarskih del v predpisanem roku (1. točka drugega odstavka 100.a člena);
 24. če zavezanec za sanacijo nelegalnega kopa ne vloži vloge za predčasno popolno in trajno opustitev izvajanja rudarskih del v predpisanem roku (1. točka prvega odstavka 100.b člena).
- (2) Z globo od 500 do 5.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.
- (3) Če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena pravna oseba, ki se po predpisih, ki urejajo gospodarske družbe, šteje za srednje veliko gospodarsko družbo, se kaznuje z globo od 10.000 do 50.000 eurov, pravna oseba, ki se po predpisih, ki urejajo gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, pa se kaznuje z globo od 20.000 do 100.000 eurov, odgovorna oseba pravne

osebe, ki se po predpisih, ki urejajo gospodarske družbe, šteje za srednje veliko in veliko gospodarsko družbo, pa se kaznuje z globo od 1.000 do 6.000 eurov.

142. člen
(prekrški)

(1) Z globo od 10.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost:

1. če opravlja dejavnost izvajanja rudarskih del, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev (22. člen);
2. če izvaja raziskovanje mineralnih surovin brez dovoljenja za raziskovanje (prvi odstavek 28. člena);
3. če izvaja izkoriščanje mineralnih surovin brez koncesijske pogodbe (prvi odstavek 69. člena);
4. če ne izdeluje rudarskih načrtov in kart na predpisani način (tretji odstavek 72. člena);
5. če izvaja rudarska dela brez upoštevanja zadnjega stanja rudarske tehnike in zato nastanejo škodljivi vplivi na okolje (peti odstavek 72. člena);
6. če izvaja rudarska dela, koder obstoji nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za promet, sosednje objekte ali okolje, brez potrjenega rudarskega projekta za izvedbo (šesti odstavek 72. člena);
7. če izvaja zahtevna rudarska dela v nasprotju s tehničnimi predpisi, predpisi o varnosti in zdravju pri delu ter varstvu okolja (sedmi odstavek 72. člena);
8. če ne izvaja predpisane kategorizacije glede na obstoječe nevarnosti in ne določa stopnje nevarnosti zaradi škodljivih pojavov plina, vode in drugih nevarnih lastnosti na predpisani način (enajsti odstavek 72. člena);
9. če ne zagotavlja izvajanja in nadzorstva nad izvajanjem tehničnih predpisov in predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu (prvi odstavek 75. člena);
10. če ne organizira službe za varnost pri delu in ne zagotovi, da naloge zdravstvenih ukrepov v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu opravlja pooblaščen zdravnik (drugi odstavek 75. člena);
11. če pred začetkom del ne izdelata splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu (peti odstavek 75. člena);
12. če ne organizira reševalne službe na predpisani način (prvi odstavek 76. člena);
13. če ne omogoči projektantski nadzor nad izvajanjem rudarskih del po potrjenem rudarskem projektu za izvedbo (četrti odstavek 78. člena);
14. če po zaključku izvedbe zahtevnih rudarskih del ter pred začetkom njihove uporabe, ne opravi interni strokovno tehnični pregled (prvi odstavek 94. člena);
15. če o opravljenih strokovno tehničnih pregledih in vzdrževanju izvedenih rudarskih del, zgrajenih rudarskih objektov, montiranih rudarskih postrojev in obratovanju rudarske infrastrukture ne vodi evidence na predpisani način (peti odstavek 94. člena);
16. če izvaja hidravlično lomljenje (drugi odstavek 6. člena);
17. če rudarskih del ne izvaja skladno z rudarsko tehnično dokumentacijo (prvi odstavek 102. člena).

(2) Z globo od 500 do 3.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena pravna oseba, ki se po predpisih, ki urejajo gospodarske družbe, šteje za srednje veliko gospodarsko družbo, se kaznuje z globo od 20.000 do 70.000 eurov, pravna oseba, ki se po predpisih, ki urejajo gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, pa se kaznuje z globo od 30.000 do 200.000 eurov, odgovorna oseba pravne osebe, ki se po predpisih, ki urejajo gospodarske družbe, šteje za srednje veliko in veliko gospodarsko družbo, pa se kaznuje z globo od 1.000 do 10.000 eurov.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlaga se skrajšani postopek obravnave predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o rudarstvu na podlagi prve alineje prvega odstavka 142. člena Poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 -odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24), saj gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, ki:

- ne posegajo v temeljna načela zakona, temveč izboljšujejo obstoječe rešitve z vidika jasnosti, učinkovitosti in pravne predvidljivosti;
- so pretežno tehnične, usklajevalne in nomotehnične narave, kar je razvidno iz obrazložitve členov;
- ne uvajajo bistveno novih pravic ali obveznosti, temveč poenostavljajo postopke, odpravljajo administrativne ovire in omogočajo bolj pregledno izvajanje obstoječe zakonodaje;
- so bile pripravljene tudi na podlagi ugotovitev v času revizijskega postopka Računskega sodišča RS, ki še ni zaključen, ter gre za odziv na ugotovljene pomanjkljivosti v obstoječem sistemu;
- ne povzročajo večjih finančnih ali sistemskih posledic, saj se večina sprememb nanaša na optimizacijo obstoječih postopkov, pri čemer se naloge izvajajo v okviru obstoječih pristojnosti in javnih pooblastil.

VI. PRILOGE

(Besedilo tega dokumenta se nanaša na fazo osnutka v javni obravnavi. Gradivo se dopolni v nadaljnjih postopkih ob predlogu zakona.)

ⁱ Dostopno na povezavi:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Rudarstvo/Pojasnilo_uprpost_rud_2022-v2.pdf .